

IRDO

MOZAIK

Prve slovenske družbeno odgovorne novice, št. 4/XIII, april 2020

Serija razmišljanj

O aktualnih razmerah in vplivanju novega korona virusa na družbo so razmišljali mag. Anita Hrast, ddr. Matjaž Mulej, dr. Goran Gumze in dr. Sabina Žnidaršič.

Str. 4-15

Pobuda »Maske za vse«

Primer dobre prakse—Aktivacija družbene odgovornosti.

Str. 18

IRDO razmišljanje zasl. prof. dr. Petra Glaviča

Dejavno staranje lahko pomaga tako posamezniku kot celotni družbi!

Str. 35

IRDO tema—mednarodne in slovenske organizacije ter družbena odgovornost

Slovensko društvo za odnose z javnostmi, Združenje delodajalcev Slovenije, IASCYS, WOSC in CNVOS.

Str. 23 - 33

IRDO mednarodna znanstveno - poslovna konferenca BO ONLINE

Za predložitev povzetkov je še čas do 10. maja 2020! Prijavite se, nekaj mest je še prostih.

Str. 39

Navdihni.me—zgodbe ljudi za ljudi

Njihovo poslanstvo je navdihovati ljudi za pozitivne spremembe.

Str. 57

Postani družbeno odgovorni vodja

Ni izgovorov! Predavanja potekajo preko spleta in so ugodnejša.

Str. 46

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti si prizadeva si povezati vse ključne akterje na področju razvoja družbene odgovornosti (podjetja, vlada, civilna družba...) ter izvajati skupne aktivnosti in kampanje za osveščenost širše družbe o potrebnosti in pomenu družbene odgovornosti v Sloveniji.

S svojim delovanjem inštitut IRDO prispeva k prenosu in prilagajanju tujega znanja ter konceptov slovenskim razmeram in potrebam, hkrati pa omogoča izmenjavo slovenskega znanja in izkušenj s tujimi strokovnjaki, podjetji in organizacijami.

Povabite v naše članstvo tudi druge, ki bi želeli biti seznanjeni z informacijami o družbeni odgovornosti in prispevati k razvoju le-te.

Izdajatelj:

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Preradovičeva ulica 26

2000 Maribor, Slovenija

info@irdo.si // www.irdo.si

Telefon: + 386 (0)31 344 883

Spletna mesta: www.irdo.si, www.horus.si,
www.paktzamlade.si, www.model-m.si/

Uredništvo

Novinar: člani Inštituta IRDO, Monika

Rajšp, dr. Martina Rauter

Glavni urednik: ddr. Matjaž Mulej

Odgovorna urednica: mag. Anita Hrast

Kontakt: novice@irdo.si

Naklada: elektronska oblika novic, poslano na najmanj 1400 naslovov

Foto: IRDO in drugi avtorji

Fotografija na naslovnici: Tabitha Mort,
<https://pexels.com/>

V kontekstu družbene odgovornosti (zmanjšanje stroškov, onesnaževanja okolja) so novice v elektronski obliki. Za vsebino prispevkov odgovarjajo avtorji. Mnenja avtorjev niso tudi nujno mnenja uredništva. Besedila niso lektorirana in so v slovenskem in angleškem jeziku. Vse pravice pridržane. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim dovoljenjem uredništva.

Revija IRDO Mozaik je v letu 2015 prerasla meje članstva, zato je namenjena članom inštituta IRDO, simpatizerjem, podpornim partnerjem ter poslovni in širši javnosti.

Vsebine

4

Anita Hrast: Družbena odgovornost v času krize

6

Matjaž Mulej: Korona virus dokazuje povezavo med osebno in družbeno odgovornostjo

8

Goran Gumze: Družbeni možgani, družbena zavest in evolucija; scenarij COVID19

13

Sabina Žnidaršič: Povežimo svobodo in enakost ter jima omogočimo sobivanje

16

Ivo Vajgl: Osvobodilna fronta ni zgodovina!

18

Pobuda »Maske za vse« oživila solidarnost, sočutje in pozitivnost

23

PRSS: Letos praznuje 30. obletnico delovanja

25

ZDS: Moč in pomembnost vsakega člana posebej se oblikuje šele s povezovanjem z drugimi člani

27

10. let globalne partnerske organizacije IASCYS

29

Organisation of systems and cybernetics (WOSC)

31

CNVOS: Pomagajo neprecenljivim nevladnim organizacijam, da uspešno sledijo svoji viziji

35

Starosti prijazna univerza

39

IRDO mednarodna znanstveno-poslovna konferenca

46

Postani družbeno odgovorni vodja

54

Večji pomen prehranske samooskrbe

57

Navdihni.me—zgodbe ljudi za ljudi

62

Mladi, podjetništvo in družbena odgovornost

71

Knjiga: Primer izginotja slona

72

Zbornik strokovnih prispevkov 7. znanstvene konference z mednarodno udeležbo Za človeka gre: Prihodnost zdaj!

IRDO razmišljanje: mag. Anita Hrast

»Solidarnost ljudi in podjetij v času krize najprej pride do izraza in to si ljudje in poslovni partnerji zapomnijo. Ko bo posel spet bolje stekel, bodo najbolj

lojalni tistemu, ki jim je v stiski najbolj in najhitreje pomagal. Vse je energija – tako dobro kot slabo dejanje. Orodja za doseg blaginje v družbi so različna – država to uveljavlja s svojo močjo preko zakonodaje in drugih ukrepov ter uravnavanjem trga, podjetja lahko to naredijo z denarjem in materialno pomočjo, civilna družba pa s solidarnostjo.«

IRDO razmišljanje: zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej

»Niso se v zgodovini uresničile vse utopije, najbolj bistvene pa so se, npr. sužnjelastništvo namesto smrti ujetnikov, tlačanstvo namesto suženjstva, proletariat namesto tlačanstva, ženska enakopravnost namesto prepovedi šolanja in javnega delovanja, inovativna družba namesto starokopitnosti; tako se bo – ker je kriza izobilja slepa ulica, kot je vidno tudi zdaj, ko je virus ustavil proizvodnjo in promet – uveljavila tudi družbena odgovornost. Saj nima v njej človek samo odgovornost do drugih, ampak tudi do sebe.«

IRDO—gostujoče pero: dr. Goran Gumze

»Kakšen bo rezultat te krize je odvisno od vseh nas. Upam, da spoznamo, da je čas za evolucijo, da se povežemo preko družbenih možganov, vklopimo inteligenco

Homo sapiens in odločno rečemo ne totalitarizmu, ksenofobiji, nasilni digitalizaciji in popolni kontroli ter strahu pred boleznijo. Slednje bo manj, če bomo živeli bolj zdravo, razumno in v skladu z naravo. Naredimo to z evolucijo in ne z revolucijo, te se niso izkazale za uspešne.«

IRDO—gostujoče pero: dr. Sabina Žnidaršič

»In zdaj lahko, upajmo in si prizadevamo za to, dve veliki pre-sežni človeški vrednoti, svobodo in enakost, povežemo in jima

omogočimo sobivanje. To nam omogoča sposobnost zagotavljanja dovoljšnih virov za vse in vsakogar, to nam omogoča znanost, ki pospešeno odkriva nove horizonte in širi ter pogloblja naše razumevanje sveta in našega mesta v njem. To nam omogoča tehnologija, s katero lahko uspešno rešujemo največje globalne probleme, naš obstoj in sobivanje.«

Spoštovane članice in člani Inštituta IRDO!

Tudi v tokratnem IRDO Mozaiku se ne moremo izogniti temi, ki trenutno kroji naša življenja. Ne spreglejte razmišljanj štirih odličnih avtorjev in sicer mag. Anite Hrast, ddr. Matjaža Muleja, dr. Gorana Gumzeja in dr. Sabine Žnidaršič.

15. IRDO mednarodna znanstveno—poslovna konferenca **ni odpovedana**, le potekala bo malo drugače. Zaradi kriznih razmer in pandemije bo potekala kot online izvedba (preko aplikacije Zoom oz. podobne aplikacije). Še vedno ste vabljeni, da na konferenci sodelujete z vašim avtorskim prispevkom in/ali kot poslušalci.

Za predložitve povzetkov je še čas do 10. maja 2020!!!

Tokrat vam tudi predstavljamo nekaj mednarodnih in slovenskih organizacij s katerimi sodeluje Inštitut IRDO.

O starosti prijazni univerze pa je z akcijskim načrtom delovanja Centra za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje Univerze v Mariboru razmišljal zasl. prof. dr. Peter Glavič.

Mag. Danijela Kocuvan iz Mariborske razvojne agencije piše o večjem pomenu prehranske samooskrbe.

Evropska komisija je na evropskem tekmovanju za socialne inovacije izbrala 30 polfinalistov. Cilj evropskega tekmovanja za socialne inovacije 2020 je izboljšati vpliv mode na okolje in družbo.

Res veliko dobrega branja smo tokrat pripravili za vas.

V skladu z odločbo št. 61510-6/20153 z dne 23.2.2016, ki jo je izdalo Ministrstvo RS za kulturo, je e-revija IRDO Mozaik, prve slovenske družbeno odgovorne novice, vpisana v razvid medijev pod zaporedno številko 2014.

Družbena odgovornost v času krize

Družbena odgovornost posameznikov, organizacij in podjetij pomeni, da se zavedamo svojih vplivov, ki jih imamo na naravo, družbo in ljudi. Ti vplivi se kažejo v vseh naših odnosih, izdelkih, storitvah in procesih, ki pri tem nastajajo.

Avtorica: mag. **Anita Hrast**, ustanoviteljica in direktorica inštituta IRDO. Prispevek pripravljen za Združenje Manager

Pri našem delu se srečujemo z različnimi interesnimi skupinami (ali deležniki, ciljnimi skupinami), kot so lastniki, vodstvo, zaposleni, dobavitelji, kupci, mediji, lokalna skupnost in mnogi drugi. Z vsemi temi smo v stiku in nanje vplivamo in vsi ti prav tako vplivajo na nas. Ta vpliv teče, če si želimo, ali pa ne. Torej smo soodvisni.

Po standardu za družbeno odgovornost ISO26000:2010 je sedem ključnih načel, po katerih naj bi organizacije, torej tudi podjetja, delovale: pristojnost (uradna odgovornost), preglednost, etično ravnanje, spoštovanje interesov deležnikov, vladavine prava, mednarodnih norm delovanja in človekovih pravic. Obstaja tudi sedem osrednjih tem, ki naj bi jih pri svojem delu družbeno odgovorno naslavljale vse organizacije, torej tudi podjetja: vodenje/upravljanje organizacije, človekove pravice, delovne prakse, okolje, poštene poslovne prakse, vprašanja povezana s kupci/potrošniki, vključenost v razvoj skupnosti /družbe.

*»Kot družba
smo očitno zašli
iz ravnotežja.«*

Organizacija, podjetje, posameznik je zdrav predvsem takrat, ko je v ravnotežju (pri vseh teh osrednjih temah, tako v materialnem kot v psihološkem smislu). Kot družba smo očitno zašli iz ravnotežja. Premalo spoštujemo naravo, preveč ma-

Mag. Anita Hrast

terialne dobrine, premalo nas zanima naša psihološka plat sodelovanja in dobri odnosi. Smo v fazi sprememb, ki nas vodijo na novo pot tako ekonomije kot celotnega odnosa do narave in človeka, do družbe. Kdor se bo temu prilagodil, bo preživel, kdor ne, ga pač več ne bo. To je naša nova stvarnost.

Družbena odgovornost je torej pot iz krize, saj je

orodje za doseg trajnostnega razvoja. Trajnostni razvoj pa pomeni, da ohranimo naravo za prihodnje generacije vsaj v tako dobri kondiciji, kot smo jo prejeli mi.

»Družbena odgovornost je pot iz krize, saj je orodje za doseg trajnostnega razvoja.«

Lahko jo pa seveda izboljšamo. In ta kriza je tudi priložnost za inoviranje vseh postopkov in procesov našega delovanja, predvsem pa naših odnosov eden do drugega ter do narave in družbe. Tako sedaj lahko nastane ekonomija nove dobe, ki bo upoštevala vse tri P-je trajnostnega razvoja: People, Planet, Profit, kjer mora biti planet na 1. mestu, da bosta druga dva sploh lahko delovala, vsi trije pa primerno uravnoteženi. Doslej je bila gornja predvsem za profit, people in planet pa sta bila le orodje za doseg tega. V novi ekonomiji tako več ne bo, ampak bo delovalo pravilo medsebojnega spoštovanja in ravnotežja. Kar pripravite se ...

Kaj lahko storijo podjetja v času krize, ki jo je prinesla pandemija korona virusa? Najprej naj ocenijo, kje v njihovi dobavi verigi so največje težave –

komu lahko pomagajo in kako – ali so to zaposleni z zelo nizkimi dohodki ali s.p.-ji kot njihovi dobavitelji? Če lahko, naj jim pomagajo s posojili, hitrejšimi izplačili regresa, avansnimi plačili za dobavljeno blago ipd. Če so v lokalni skupnosti ranljive osebe, naj se povežejo z lokalnimi skupinami, organizacijami in pomagajo s svojimi izdelki, storitvami, kjer lahko. Veliko slovenskih podjetij je to že storilo. Če je podjetje samo v težavah, naj se poveže s svojimi naročniki in prosi za predplačila, če naročniki to zmorejo. Naj prosijo za odlog plačil svoje dobavitelje, če dobavitelji to zmorejo. Vsekakor pa ne takoj obupati, ampak poiskati primerno pomoč ali jo posredovati drugim.

Solidarnost ljudi in podjetij v času krize najprej pride do izraza in to si ljudje in poslovni partnerji zapomnijo. Ko bo posel spet bolje stekel, bodo najbolj lojalni tistemu, ki jim je v stiski najbolj in najhitreje pomagal. Vse je energija – tako dobro kot slabo dejanje. Orodja za doseg blaginje v družbi so različna – država to uveljavlja s svojo močjo preko zakonodaje in drugih ukrepov ter uravnavanjem trga, podjetja lahko to naredijo z denarjem in materialno pomočjo, civilna družba pa s solidarnostjo. Ni zaman rek, da smo vsi del celote, če to hočemo ali nočemo. In to se sedaj najbolj vidi.

Anna Shvets, www.pexels.com

Korona virus dokazuje povezavo med osebno in družbeno odgovornostjo

Kriza je tudi sedaj priložnost, ne samo težava, kaže ravnanje ljudi pri nas in drugod po svetu pomladi 2020, ko nas muči novi korona virus. Marec in april 2020 kažeta, da taka kriza združi osebno in družbeno odgovornost, to je odgovornost sebe, do sebe in do drugih, do družbe.

Avtor: Matjaž Mulej, st., Maribor

Socialna antropologinja prof. dr. Vesna Vuk Godina v svojem prispevku za tretjo knjigo trilogije o ODGOVORNOSTI DO DRUŽBE V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU (IRDO & KULTURNI CENTER MARIBOR, 2020, jeseni) zelo dokumentirano dokazuje dvom, da je družbena odgovornost ljudem zelo večinsko dovolj blizu in pomembna, da bi korist celotne družbe postavili med svojimi prioritetami pred svoje osebne koristi. Kriza vsega sveta zaradi novega korona virusa dokazuje tudi po njeni oceni izjemno družbeno odgovornost ljudi, ki pa se najbrž ne bo ohranila – vsaj med najbolj vplivnimi – tudi potem, ko se bo življenje vrnilo v stare običaje neoliberalne družbe z monopolno zlorabo svobodnega trga.

Tudi podatki na spletnih straneh

<https://iso26000.info/latest/>
<https://iso26000.info/iso/iso-standards/iso-26000/revise/>
https://link.springer.com/referenceworkentry/10.1007%2F978-3-642-28036-8_251

ji dajejo prav. Navajajo sicer milijone podjetij, ki uporabljajo ISO 26000 in druge ISO standarde, ki se tičejo skrbi za okolje, za kakovost, poslovno zanesljivost, a to so še vedno le odstotki vseh na svetu. Švicarska raziskava, koliko močno so povezana globalno vplivna podjetja, je pokazala, da izmed 30 milijonov podjetij samo nekaj več kot sedem sto njih obvladuje 80% svetovnega poslovanja.

Pričakovanje ekonomske teorije, da tržna konkurenca ureja razmere z nevidno roko, je torej zasta-

Zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej

relo. Za slednjo so raziskovalci ugotovili, da ne izraža nujno zlorabe vpliva, ampak poštenost in zanesljivost dolgoročno povezanih, torej soodvisnih poslovnih partnerjev brez monopolov ali monopsonov; zato so bolj celoviti in odgovorni, da ne bi propadli. Zato obstaja protimonopolna in druga zakonodaja, a očitno ne zadošča.

Sicer se človeštvo po svojih globalnih organih, kot so OZN, ISO, nekatera združenja podjetij, pa tudi EU in velike države, kot je Indija, ne bi odločilo, da nadgradi pravne okvire življenja in poslovanja z družbeno odgovornostjo, četudi z omejitvijo na

organizacije in na svetovalni, ne obvezni status ISO 26000. V njej človeštvo po svojih globalnih organih vidi pot iz krize, sicer ISO 26000 po desetletnem trudu ne bi bil sprejet le dve leti po letu 2008, ko se je globalna družbeno-ekonomska kriza nehala prikrivati in je 'vojna proti terorizmu' ni več zmogla brzdati.

Kriza je tudi sedaj priložnost, ne samo težava, kaže ravnanje ljudi pri nas in drugod po svetu pomladi 2020, ko nas muči novi corona virus. (Pustimo ob stran, da ga dosledno imenujejo 'novi', kar pove, da se ne pojavlja prvič, novinarji, politiki in strokovnjaki). Marec in april 2020 kažeta, da taka kriza združi osebno in družbeno odgovornost, to je odgovornost sebe, do sebe in do drugih, do družbe.

Enaka povezava se kaže tudi v empiričnih raziskavah o družbeni odgovornosti, ki dokazujejo, da sicer nekaj stane, dosti več pa stane (čisto ozko ekonomsko gledano) družbena neodgovornost, vsaj na daljši rok, a tudi na kratkega. Primeri spoznanj jasno dokazujejo, da družbena odgovornost krepi ugled, dobre odnose z deležniki, sodelovanje, zvestobo; vodi k več zadovoljstva, inovacij, predvidevanja in obvladovanja tveganj, produktivnosti, kakovosti, dolgoročnosti, poti iz krize. Pozi-

tivno vpliva tudi širše in dolgoročneje na klimatske spremembe, okolje, stres, razlike. Žal pa ta dejstva kažejo tako imenovani oportunistni in preprečeni stroški in problemi, ne knjigovodski podatki, ki ne morejo prikazati preprečenih stroškov in težav.

Etika odgovornosti, soodvisnosti, celovitosti, ki je bistvo družbene odgovornosti in vodi v uspeh, pa res ni vsem blizu. Tako kažejo kriminalke in črne kronike, a govore o delčku človeštva, enako kot podatki o bogataših, ki jim ni nikoli dovolj (kot da si zdravijo komplekse manjvrednosti).

Ta spoznanja ne pomenijo, da Vesna Godina nima prav, ampak drugo, da upanje v uveljavljanje družbene odgovornosti umira zadnje. Niso se v zgodovini uresničile vse utopije, najbolj bistvene pa so se, npr. sužnjelastništvo namesto smrti ujetnikov, tlačanstvo namesto suženjstva, proletariat namesto tlačanstva, ženska enakopravnost namesto prepovedi šolanja in javnega delovanja, inovativna družba namesto starokopitnosti; tako se bo – ker je kriza izobilja slepa ulica, kot je vidno tudi zdaj, ko je virus ustavil proizvodnjo in promet – uveljavila tudi družbena odgovornost. Saj nima v njej človek samo odgovornost do drugih, ampak tudi do sebe.

IRDO—gostujoče pero

Družbeni možgani, družbena zavest in evolucija; scenarij COVID19

Moderna človeška družba spominja na virus, ki sicer svojega gostitelja ne želi uničiti, vendar ga tako dolgo izčrpava, da slednji vklopi vse obrambne mehanizme za ohranitev svoje eksistence. In vse kaže, da je narava tokrat zaznala človeka kot resno grožnjo ter se ga bo znebila, če ta ne spremeni svojega delovanja.

Avtor: **Dr. Goran Gumze**, (goran.gumze@almamater.si), antropolog in predavatelj na Alma Mater Institutum Studiorum Humanitatis, vodja mednarodnih pisarn Alma Mater

R. I. Dunbar v svojem delu iz 2009: »The social brain hypothesis and its implications for social evolution«, piše o razvoju družbenih možganov pri živalskih in človeških družbah in predpostavlja, da je velikost možganov (oziroma proporcij med velikostjo organizma in možganov) odvisna tudi od kompleksnosti družbenih odnosov in velikosti družb. Družbeni odnosi zahtevajo ogromno kognitivne in emocionalne energije, zato se v možganih razvijajo posebni moduli in sinaptične povezave za upravljanje z njimi.

Antropologi pa na podlagi teh odkritij kognitivnih znanosti predpostavljamo, da se družbene sinaptične povezave ne razvijajo samo v individualnih možganih ampak tudi med pripadniki določene družbe, ter predstavljajo vez med posamezniki ter med družbo in naravo. Te povezave ne moremo obravnavati na nivoju materialne/biološke stvarnosti, ampak na nivoju družbenih odnosov, običajev, praks ritualov, prepričanj, vedenj, delovanj, v kratkem, na nivoju družbeno-politično-ekonomskih odnosov.

In kako lahko v luči te teorije razumemo in razložimo trenutno krizo, pojav oz. razglasitev pandemije korona virusa, ki ji ni v kratkem videti konca, zagotovo pa bo povzročila in že povzroča korenite družbene spremembe.

Odnos moderne človeške družbe do svojega naravnega okolja se je v zadnjih dvesto letih močno

[Dr. Goran Gumze](#)

odtutil, človek se ne počuti več povezanega z naravo, ampak živi v prepričanju, da jo lahko obvladuje in upravlja. Takšen antropocentričen pogled pa je privedel tudi do tehnološkega in ekonomskega razvoja, ki je moderne človeške družbe in njihove posameznike spremenil v generatorje dobička in gospodarske rasti. V modernih človeških družbah - z izjemo določenih sub-kulturnih skupin - so se oblikovali novi rituali, ki pa so za razliko od družb malega obsega, katere so zaradi svoje eko-

nomije morale in še vedno morajo živeti v skladu z naravo, usmerjeni proti njej. Tako se je človek s svojo masovno potrošnjo in nekontroliranim izčrpavanjem virov iz otroka narave spremenil v njenega uničevalca. Posledično se je tak odnos do naravnega okolja preslikal tudi v družbene odnose. Ljudje smo postali sužnji kapitala, ki zaradi določenih nagrad in ugodnosti ter iluzorne predstave o smiselnosti hedonističnega odnosa do življenja, izkoriščamo soljudi na najbolj prikriti in umazane načine. Družbeni status in funkcija ni rezultat odgovornega dejanja posameznikov, ampak njihove sposobnosti služenja kapitalu in generiranja dobičkov. Najbolj spoštovani predstavniki moderne družbe so tisti, ki uspejo speljati milijardne posle, ne glede na uporabljena sredstva in žrtve. To smo v zadnjih 100 letih kar nekajkrat dokazali. Iz obeh svetovnih vojn se nismo ničesar naučili, nasprotno, vojni dobičkarji so celo postali glavni akterji svetovne politike in globalnega gospodarstva, princip generiranja bogastva pa je edini motivator globalne ekonomije. Tako smo ljudje ustvarili svetovne konkerne, ki izčrpavajo vire in generirajo kapital v lokalnem okolju, vendar ga prelivajo v davčne oaze iz katerih ponovno vlagajo v lokalno okolje, katerega si tako prilastijo, ga zaslužijo in na koncu uničijo. V tem poslu pa so nepogrešljiv partner tudi podkupljivi oz. manipulirani lokalni in nacionalni politiki in oblasti, ki s sprejemanjem lobirane zakonodaje omogočajo takšno izkoriščanje.

»Iz obeh svetovnih vojn se nismo ničesar naučili, nasprotno, vojni dobičkarji so celo postali glavni akterji svetovne politike in globalnega gospodarstva«

In na kaj vas vse to spominja? Mene na virus, ki sicer svojega gostitelja ne želi uničiti, vendar ga tako dolgo izčrpava, da slednji vklopi vse obrambne mehanizme za ohranitev svoje eksistence. In vse kaže, da je narava tokrat zaznala človeka kot resno grožnjo ter se ga bo znebila, če ta ne spremeni svojega delovanja. Trenutna moderna družba je namreč prišla do točke tako močne alienacije med njenimi subjekti in od naravnega okolja, da se bo morala korenito spremeniti ali propasti. Opozarjanje na podnebne spremembe zaradi našega neodgovornega gospodarskega in družbene-

ga delovanja se do sedaj ni dotaknilo tistih, ki sodelujejo v korporativnem izkoriščanju in generiranju dobičkov. In kdo so vsi tisti? To smo vsi mi, ki s svojim prekomernim trošenjem in nonšalantnim odnosom do naravnega in družbenega okolja dajemo konsenz temu delovanju. Ignorantski koruptivni politiki, pravniki, finančniki, lastniki mednarodnih korporacij so iz vrste Homo sapiens, so/smo mi in ne vesoljci, ki želijo podjarmiti naš planet. Soros, Zuckerberg, Gates, ali pa družine kot Rothschild, Bush, so iz vrst naše rase. Politiki, ki sedijo v parlamentu so izvoljeni s strani naroda in prihajajo iz vrst tega istega naroda (tako naj bi bilo) in direktorji mednarodnih korporacij ter skladov so pridni študentje iz Harvarda in drugih prestižnih univerz. Neoliberalizem je razvil človek in princip generiranja dobička je tako nemoralen, da ga lahko imenujemo zloben, kot je izjavil Nobelov nagrajenec za ekonomijo Joseph Stiglitz. Sami smo si ustvarili sistem izkoriščanja človeka po človeku, vsak si želi vzpona po lestvici navzgor, pri čemer pa velikokrat pozabi na moralo in korespondenčno etiko. Vsi, ki tega ne uspejo tako dobro, pa takšne nemoralne posameznike in skupine celo podpirajo in poveljujejo namesto, da bi jih izločili in stigmatizirali, kot to zlahka počnemo s pripadniki nižjih družbenih razredov.

V slovenskem kontekstu lahko dam za primer naše vrle bivše in sedanje politike, ki so zakonsko podprli uničenje malih podjetij, velikih podjetij in ostale infrastrukture v zameno za določene ugodnosti, med tem pa je slovenski narod mirno gledal, kako so nas večkratno okradli.

No, in sedaj smo z razglasitvijo pandemije in ukrepi, ki so jih sprejele vlade po vsem svetu pred gospodarsko krizo, katere razsežnosti si še predstavljati ne moremo. Z uvajanjem ukrepov omejitve gibanja in kontrole se kršijo svoboščine moderne evropske družbe, ki jih razvijala od druge svetovne vojne naprej ter se za njih krvavo borila in do pred nedavnega goreče zagovarjala. Švedsko, ki želi sprostiti ukrepe, preostanek Evrope napada s statistikami in grožnjami kako bo znova zrastle število okuženih in špekulacijami, da to že raste. Ljudje smo zaradi strahu zase in za svoje bližnje dali konsenz takšnemu blatenju človekovih pravic v skladu s Hobbesovo družbeno pogodbo. Vse to me nevarno spominja na dogajanja pred

drugo svetovno vojno. Yuval Noah Harari je v knjigi 21 lekcij za 21. stoletje o terorizmu zapisal: Muha (terorizem) v trgovini s porcelanom ne more narediti škode, tudi, če nori in se zaletava v posode. Če pa je zraven še bik (potentna država kot npr. ZDA), in pride ta ista muha njemu v uho, bo ta zaradi brnenja in panike razbil celotno trgovino. In kako poiskati analogijo z današnjo krizno situacijo? Tukaj ne moremo več govoriti o realni nevarnosti ali ne-nevarnosti virusa SARS-COV2 in bolezni COVID19, ampak o posledičnih reakcijah vlad na pandemično grožnjo, ki bodo in že povzročajo gospodarsko, socialno in osebno krizo katera pa se trenutno še da ustaviti. Vendar samo z dobro mero razuma, solidarnosti in spremembo ekonomskega ter družbeno-političnega sistema. Vlade morajo takoj podpreti lokalno gospodarstvo, male obrtnike in ponudnike izdelkov ter storitev, zaščititi socialno najbolj ogrožene, preprečiti izgubljanje delovnih mest in izgnati koncerne ter sklade, ki se bodo z nastalo situacijo samo še bolj obogatili.

»Tukaj ne moremo več govoriti o realni nevarnosti ali ne-nevarnosti virusa SARS-COV2 in bolezni COVID19, ampak o posledičnih reakcijah vlad na pandemično grožnjo, ki bodo in že povzročajo gospodarsko, socialno in osebno krizo katera pa se trenutno še da ustaviti.«

Vlada Slovenije mora takoj vse finančne rezerve nameniti ohranitvi socialnega blagostanja in rešitvi domačega lokalnega gospodarstva ter zagotavljanju socialne in psihološke varnosti državljanov. Takoj morajo sprejeti interventne zakone o oprostitvi plačila davkov in prispevkov, zagotoviti plače vsem zaposlenim v privatnem sektorju, s.p-jem in zaposlenim pri njih, in vsem tistim, ki so zaradi karantene ostali doma na čakanju ter seveda zaščiti najbolj ranljive skupine. Pomiriti mora delodajalce, da ne bodo pričeli odpuščati, saj brezposelnost potegne za seboj mnoge druge družbene probleme. Sedaj je trenutek, da se vloži v lokalno gospodarstvo, ne da podpira izkoriščevalske multinacionalke. A kaj dela vlada, pa ne samo naša tudi druge evropske vlade? Sprejema ukrepe za zaježitev

virusa, ki ga niti vidimo ne in, ki se ga s policijo, vojsko in ograjami ne da ustaviti. Takšni ukrepi so totalitaristični, ne pa demokratični in nikakor ne socialni ter moralni. Med tem, ko smo pridno doma, se vzpostavljajo totalitaristični sistemi, moč pa pridobivajo institucije, ker te že vedo kako poskrbeti za nas. Tudi nekateri mediji množičnega obveščanja vede ali nevede sodelujejo v tem »deal-u«, s podajanjem statističnih podatkov o številu okuženih in umrlih in neprestanim poročanjem o COVID19. Vendar, če te številke in statistike primerjamo s kakšnimi drugimi boleznimi, že na primer gripo, ali pa morda kardio-vaskularnimi boleznimi, ki jih povzroča naša prehrana in način življenja, te sploh niso visoke. Pa vendar stalne grožnje, da te številke lahko zrastejo, če ukinemo ukrepe, vplivajo na naše možgane in to na tiste reptilne in ne na razmišljujoče.

»Med tem, ko smo pridno doma, se vzpostavljajo totalitaristični sistemi, moč pa pridobivajo institucije, ker te že vedo kako poskrbeti za nas.«

Bombardiranje s poročanjem o umirajočih in trpečih, ki se dušijo zaradi korona virusa, o pomanjkanju kapacitet v bolnišnicah in preobremenitvi zdravstvenega sistema, rasti cen medicinskih pripomočkov, s posnetki zdravstvenih delavcev v skafandrih, COVID sprejemnih točkah, omejitvah gibanja in podobnim, obnori našo amigdalno in hipotalamus. Naši možgani in telo so pod stalni negativnim stresom in strah se stopnjuje. V takšnem stanju je človek (to vemo iz zgodovine in modernih kognitivnih raziskav) pripravljen pristati na vse. Nič več protestov, nič upornišva, nič kritičnega razmišljanja, samo pokornost in poslušnost ter predajanje pravic sistemu in popolno zaupanje v njega. Ta se dodatno hvali kako z ukrepi nadzoruje in uspešno rešuje situacijo, med tem pa se nekateri politiki sprehajajo brez zaščite in varnostne razdalje ter se za to opravičijo ne pa, da bi plačali kazen kot morajo za takšno početje ostali državljani. Ker so tako uspešni v ukrepih so ohromljene in upočasnjene druge zdravstvene storitve, trpi gospodarstvo, da o izobraževanju sploh ne govorimo. Kje je zdaj opozicija in tako imenovana levica. Ta je iz protesta zapustila parlament. Bravo! Kje je sedaj kritično razmišljanje, kje je iskanje drugačne

resnice, kje je širok uvid, kje je razmišljanje, kje je Homo Sapiens? Požrl ga je strah!

Ne trdim, da korona ni nevaren virus, kakor tudi vsi ostali, ampak ali niso ljudje v bolnišnicah umirali že prej? A niso bila zdravila, tehnologija in medicinski material dragi že prej? A ni bilo kapacitet premalo že prej? Seveda, a o tem se ni poročalo vsak dan in ves dan, zaradi tega se niso uvajali ukrepi in zakoni o koroni. Samo malo, sedaj ima že korona svoj zakon? Prej zaradi tega nihče ni ukrepal, ljudje pa smo nonšalantno živeli v coni udobja potrošništva, egoizma ter ignorance in uničevali naravo ter sebe. Kako je mogoče, da smo sedaj prepustili popolno kontrolo politikom katerih etičnost, moralnost in sposobnost je bila vprašljiva in je še vedno, saj gre za iste ljudi. To so tisti, ki smo jih prej imeli za lopove, bleferje, tiste, ki gledajo samo na svojo korist, sedaj pa so naenkrat največji strokovnjaki za upravljanje družbe, reševanje epidemioloških težav, za boj proti virusu. skratka naši rešitelji. Do pandemije 50% ljudi sploh ni hodilo na volitve, ker so izgubili upanje v demokracijo in pravno državo, ki kaznuje samo tiste z manj kapitala. Sedaj pa so ta ista država in ti isti ljudje svetinja, ki nas bo rešila okužbe z virusom. Tukaj seveda ne govorim samo o slovenskih akterjih ampak o večini svetovnih politikov in državnih sistemov. Kot sem že omenil, me vse skupaj spominja na situacijo, ko je nek moten tip z dobro izdelano logistiko, ukrepi in postopki ter odlično retoriko in začetno podporo 800 jurišnikov, potisnil Evropo in posledično ves svet v grozo vojne in pobijanja.

»...a človek je socialno bitje in potrebuje stik s sočlovekom in z naravo, ki smo ga izgubili že zdavnaj. Varnostne razdalje pa ne predpiše politika, ampak jo oblikuje družba sama.«

Morda moramo res omejiti pretirano velika druženja kot so popivanja v diskotekah, politična in verska zborovanja, masovna potovanja in križarjenja, združevanja na športnih stadionih, a človek je socialno bitje in potrebuje stik s sočlovekom in z naravo, ki smo ga izgubili že zdavnaj. Varnostne razdalje pa ne predpiše politika ampak jo oblikuje družba sama. Antropologi razumemo družbeni stik in dotikanje kot predajo informacij - tudi iz sveta

mikroorganizmov. Sedaj smo si nadeli maske, ki mimogrede virusa niti ne zadržijo, in gumijaste rokavice, uvedli karanteno in varnostno razdaljo ter razkužujemo sebe in vse okoli nas. S tem preprečujemo in uničujemo homeopatsko informacijo iz sveta mikroorganizmov o spremembah na njihovem nivoju ter širjenje te informacije med nami. S stiskom roke, objemom in poljubi na obraz namreč izmenjujemo tudi mikroorganizme v zelo majhni in oslavljeni dozi, ki jo zdrav organizem z lahkoto sprejme, prenese, zabeleži informacijo o sovražniku v imunski sistem in vsiljivce ubije. Ta naravni postopek precepljanja deluje že več deset tisoče let in zakaj bi bil zdaj kar naenkrat nefunkcionalen. Ker je tako rekel Bill Gates ali kak farmacevt, ki si želi svet brez mikrobov, kateri nam v bistvu večinoma pomagajo živeti in preživeti. Ideja o svetu brez mikrobov je nekaj tako neumnega kot nacistična ideja čiste rase. Čiste rase brez genetskega mešanja in raznovrstnosti so obsojene na bolezen in izumrtje v skladu z vsemi naravnimi zakoni. Homo sapiens je namreč preživel zadnjo ledeno dobo prav zaradi sposobnosti druženja in mešanja genov.

»Predolgo omejevanje kontaktov med ljudmi in spremembe navad lahko naredijo še več škode in nas spremenijo v nekakšna neodporna bitja, ki nas bodo pri življenju držali farmacevtski izdelki in tehnologija.«

Seveda so lahko nenadni stiki dveh odtujenih civilizacij kjer pride preko spolnega občevanja do prekomerne izmenjave telesnih tekočin katastrofalni, kot se je to zgodilo ob prihodu Evropejcev v Amerike. Ampak konstanten telesni stik ne more povzročiti takšnega šoka. Novi korona virus je res prišel kot strela z jasnega, a korona virusi so prisotni že ves čas in njihove posledice normalno čutimo kot prehlad. Ta je malo močnejši, kar je verjetno posledica toplih zim, našega agrarno-živinorejskega izkoriščanja, onesnaževanja, življenjskega stila ter prehrane. Vendar se z omejevanjem telesnega stika ne bomo naravno precepili in samo upamo lahko na sintetično cepivo, ki nam ga bodo drago prodali farmacevti, kateri na trpljenju drugih kopičijo svoj kapital. A virusi se spreminjajo z lahkoto, saj so samo enostavno geometrično te-

lo obdano z maščobo in beljakovino, razvoj cepiv pa je dolgotrajen in drag. Predolgo omejevanje kontaktov med ljudmi in spremembe navad lahko naredijo še več škode in nas spremenijo v nekakšna neodporna bitja, ki nas bodo pri življenju držali farmacevtski izdelki in tehnologija. Seveda ni primerno, da kašljamo in kihamo drug po drugem, držati se moramo osnovne higiene in spoštovanja sočloveka in tehnologijo uporabljati v naš prid in prid narave.

Nikola Tesla je leta 1922 izjavil: »Živimo v dobi nezaslišanih tehnoloških dosežkov, ki vodijo do vedno bolj celovitega obvladovanja naravnih sil in do izničitve časa in prostora. A ta razvoj, ki pripomore, da živimo udobneje, lažje in varneje, hkrati ne vodi do prave kulture razsvetljenja. Nasprotno, uničuje ideale... resnični razlog zatona narodov je nezmožnost človeštva, da reši družbene, moralne in duhovne probleme. Dokler je borba za preživetje takšna, da zgolj najsposobnejši lahko preživi, poteka zdrav razvoj pod vplivom individualizma. Ko nastopi reakcionarnost, ta izniči posameznika, zatire izvirne napore in pobude, rasa postopoma zdrsne v primitivnost in izumre. Podoben konec grozi naši sodobni civilizaciji«.

Ne bi se popolnoma strinjal z njegovo trditvijo preživetja najmočnejših v smislu tekmovanja med pripadniki iste vrste, ampak v smislu tekmovanja in borbe proti uničevanju narave. Od te izjave Nikole tesle je minilo že 100 let in danes vemo, da moramo sodelovati. A ne pri dajanju konsenza totalitarizmom, kratenju človekovih pravic, vzbuja-

nju strahu, onesnaževanja in uničevanja narave, izkoriščanja ljudi in živali, nezdravemu prehranjevanju ter načinu življenja, generiranju profita na račun zdravja in življenja drugih ljudi, živali in naravnega okolja. Sodelovati moramo za dvig človeške energije, zdravja in inteligence.

Kakšen bo rezultat te krize je odvisno od vseh nas. Upam, da spoznamo, da je čas za evolucijo, da se povežemo preko družbenih možganov, vklopimo inteligenco Homo sapiensa in odločno rečemo ne totalitarizmu, ksenofobiji, nasilni digitalizaciji in popolni kontroli ter strahu pred boleznijo. Slednje bo manj, če bomo živeli bolj zdravo, razumno in v skladu z naravo. Naredimo to z evolucijo in ne z revolucijo, te se niso izkazale za uspešne. Multinacionalkam in podpornikom entropije pa sporočimo naslednje: »Naj sami uporabljajo nepotrebne izdelke, pesticide, strupe, zdravila, ki krpajo posledice uničevanja telesa in duha, svoje butaste smart tehnologije in aplikacije in naj z aplikacijami sledijo sebi in ne nam!«

Vzpostaviti moramo novo globalno gospodarstvo, ki bo moralo bazirati na lokalnem in v sožitju z naravo, po sistemu »deluj lokalno in v dobrobit lokalne skupnosti in razmišljaj globalno«. Na primer turizem, ki je sedaj najbolj na udaru, se bo iz masovnega moral prestrukturirati v lokalno-butičnega in po možnosti ekološkega. Za takšno spremembo pa bomo morali, poudarjam še enkrat, vklopiti družbene možgane in se med seboj povezati kot Homo sapiens, drugače nam ne preostane drugega kot preselitev na Mars.

ALMA MATER EUROPAEA
ECM

Povežimo svobodo in enakost ter jima omogočimo sobivanje

Virus nas je udaril tam, kjer smo najbolj občutljivi – in to niso naša pljuča. Svet, katerega smisel je nenehna rast, neustavljiva produkcija, povečevanje, ne le dobička, ampak tudi proizvodnje, ponudbe, povpraševanja, potrošnje, dela, se je znašel – ne v krizi, ampak v eksistencialni grozi, v trenutku izgube smisla. Cezura, ki jo je povzročil – ne toliko virus sam, kolikor naš odziv, strategija spoprijemanja z njim, izpostavlja bistvena vprašanja človekovega bivanja: Kaj je smisel obstoja? Zakaj smo? Zakaj proizvajamo? Zakaj trošimo?

Avtorica: **dr. Sabina Žnidaršič**, doktorica zgodovine, sicer pa karierna svetovalka na Kariernih centrih Univerze v Ljubljani

Trenutek cezure je prazen prostor, ki omogoča premislek o sicer tako jasnih, že samoumevnih stvareh našega bivanja. Virus nas je opozoril, da smo ranljivi kot posamezniki in še veliko bolj kot komplicirana, visoko razvita skupnost. Opozoril nas je na to, da so naše strategije reševanja problemov bolj kot ne enostranske, (že) zastarele, temelječe prej ko ne na ohranjanju načinov, odnosov, razvitih in podedovanih iz 19. in 20. stoletja.

Morda bo sedanji čas epidemije in zastoja svetovne ekonomije dovolj močna lekcija, da bomo sposobni pogledati z druge perspektive in bomo ugotovili, da imamo nove, drugačne možnosti (so-)bivanja, seveda, ob drugačnih odnosih in družbenih razmerjih. Da bomo uvideli, da potrebujemo za nov čas nove pristope, nove tehnologije, novo znanje, nove odnose – in da so pomembni pogoji za to, ki jih zagotavljata znanje in tehnologija, že tukaj in da samo čakajo, da jim vnesemo pravi smisel, da jih kultiviramo, da jih resnično adaptiramo v vsakdanja življenja človeške skupnosti 21. stoletja.

Načini, kako so si ljudje skušali zagotoviti vire za preživetje, so se skozi zgodovino spreminjali, nadgrajevali z namenom proizvesti kar največ na najbolj udoben način. Glede na trajanje človeške preteklosti so se industrijske revolucije začele

Dr. Sabina Žnidaršič

sicer kasno, a ko so se enkrat začele, so se vrstile zelo hitro, v pospeševalnih sunkih in v parih: 1. v sredini 18. stoletja v Angliji in Franciji zajame malo dejavnosti in še manjši teritorij; manj kot sto let kasneje ji sledi 2., ki je eksponentno hitro širila svoj prostorski domet in raznolikost področij produkcije. V manj kot sto letih se je izoblikoval naš svet intenzivne, pospeševane intenzivne produkcije in intenzivne, pospeševane intenzivne potrošnje. Merilo napredka je bila eksponentna rast vsega in povsod, pa naj stane kolikor hoče.

Starodavna zgodba izгона iz raja in začetka mukotrpnega romanja »v potu svojega obraza« pa je v drugi polovici 20. in na prelomu 20. v 21. stoletje, skozi 3. in 4. industrijsko revolucijo, dosegla svoj epilog. Znanost in tehnologija, poleg umetnosti, najžlahtnejši kreaciji človeškega uma, sta odprli ljudem povsem nove možnosti. Zdravju nevarno, duhamorno, psihično in fizično izčrpavajoče delo ni več naša edina možnost za preživetje. Kar pa ne pomeni, da sodobna znanost in tehnologija tudi rešujeta vse družbene probleme – nasprotno – odpirata nove, tako zelo nove in drugačne, s katerimi se nismo imeli še nikoli prilike srečati, da so s sedanje perspektive nerešljivi.

Sedaj je čas, da se realizira univerzalni temeljni dohodek. To je najboljša, najpreprostejša in dolgoročno smiselna rešitev mnogih problemov. Aktualna družbena pogodba: kako kot družba ustvarjamo, kaj z ustvarjenim počnemo, kako razporejamo ustvarjeno, kje so naše vsakokratne skupne prioritete, katere vrednote in avtoritete so nam kot skupnosti pomembne, kako rešujemo ključne aktualne probleme, ..., je stara, zelo stara. Rodila se je v norih letih okoli francoske revolucije, konec 18. stoletja, omogočila razvoj in razcvet 19. in 20. stoletja, sedaj pa je na koncu. Ne ponuja več možnosti odgovorov na aktualne dileme, nima rešitev, kako v povsem drugačnih pogojih proizvodnje in ustvarjanja dobrega na sploh, le to v skupnosti deliti, da bo le ta vzdržna in zadovoljujoča za njene člane.

»Pojem dela, kot ga poznamo, razumemo in uporabljamo danes, je v primerjavi s predhodnimi razumevanji osiromašen, v primerjavi s tem, kar nam ponuja prihodnost, pa povsem neustrezen.«

Nikakor pa UTD ne rešuje globokih in ključnih problemov kompleksne družbe na prehodu. Razmislek o temeljnih vrednotah, stereotipih in pojmi, ki gradijo naše realnosti, je nujen. Na primer: kaj pomeni beseda delo? Za večino je to služba. Delo, ki je plačano. Delo, kamor odhajamo redno, dnevno, zato, da zaslužimo denar, da na trgu kupujemo proizvode, storitve... za to, da ohranjamo svo-

jo storilnost, da... itd., itd.

V antičnem svetu in še tudi kasneje se »prisilno«, »neprostovoljno« delo ni štelo za delo – v žlahtnem pomenu besede. Delo je bilo razumljeno kot kreacija človeškega uma in telesa, kot privilegij svobodne volje in moči. V Wikipediji pod geslom *delo* beremo, da je to »na splošno vsaka smotrna človekova dejavnost, ki zadovoljuje materialne ali duhovne potrebe posameznika ali skupnosti«. Pojem dela, kot ga poznamo, razumemo in uporabljamo danes, je v primerjavi s predhodnimi razumevanji osiromašen, v primerjavi s tem, kar nam ponuja prihodnost, pa povsem neustrezen. Kaj, kako, kje in predvsem: zakaj bomo delali, je eno pomembnejših vprašanj, o katerem bi se veljalo začeti spraševati že včeraj.

»Skrajševanje delovnega tedna in uvedba UTD predstavljata pomembno in relativno nestresno prehodno vadnico v drugačne družbene razmere in delovne odnose, ki nas prej ali slej čakajo.«

Ko smo v osemdesetih letih prehajali na, prevladujoči, 40-urni delovni teden, ko se je delovni teden krajšal, so polemike segale vse od vprašanj: kaj pa bodo/bom še sploh počel, pa vse do: kdo bo to plačal, kaj pa gospodarstvo? Slovenija je tedaj, še v okviru SFRJ, »zajahala« vsesplošni evropski val skrajševanja delovnika, predvsem zaradi povečane storilnosti, učinkovitosti – v veliki meri na račun tehnoloških inovacij in splošnega napredka. Bolj zanimive so bolj skrite posledice spremembe; v osemdesetih letih je pri nas izobraževanje ob delu in iz dela šele res zaživel, bistveno se je povečal vpis na univerzitetne študije – pa ne morda zato, ker bi do včerajšnji delavci postali študenti, ampak zato, ker je sprememba pomembno in globoko vplivala na vrednosti sistem, na pričakovanja ljudi. Predstava o tem, da bo njihov otrok, morda prvi v vasi, odšel študirati, je dobila nov zagon in verjetnost. Sedaj pa smo pred izzivom, kako v resnici osmisлити naše bivanje, če to ne bo več merljivo zgolj in samo skozi profesionalni status in plačo.

Drugi izredno pomembni, skorajda neizogiben ukrep je skrajševanje delovnega tedna. 30-urni delovni teden kot zaposlitev za polni delovni čas bi imel vrsto dobrih posledic, med vsem tudi ne zanemarljivo in pomembno sprostitev delovnih mest oziroma možnost zaposlitve večjega števila ljudi - in dokler bivamo v svetu denarnega gospodarstva je plačano delo za obstoj posameznika osrednjega pomena. Skrajševanje delovnega tedna in uvedba UTD predstavlja pomembno in relativno nestresno prehodno vadnico v drugačne družbene razmere in delovne odnose, ki nas prej ali slej čakajo.

Vemo, da svetovna, s sodobno tehnologijo podprta, industrija v dobrih treh (3) mesecih ustvari letno potrebno količino dobrin; vseskozi smo torej v hiperprodukciji in kaj je še bolj noro v tekmi za doseganje »nenehne, neomejene« rasti. Kdor verjame v neomejeno rast, po svoji osebni naravnosti bistveno presega najbolj zagrete verske fanatike iz katerega koliko okolja človeških zgodovinskih družb.

»Po epidemiji bi bilo pametno parametre razvoja naravnati na novo, uvesti resne disciplinske davke na nebrzdano rast in vzgojo za potrošništvo. Naravni, okoljsko najmanj sporni viri energije, predvsem sončne, podprti s sodobno tehnologijo redistribucije – to je to, kar rabimo.«

Čas ustavitve je čudežen čas, ko ugotavljamo, da svet ne drsi iz tečajev, da še vedno imamo več kot resnično potrebujemo, seveda zato, ker so zaloge na vseh področjih produkcije enormne – da se bodo nekoč izpraznile, je jasno, vendar to ni nikakršen razlog za to, da po koncu epidemije kot blazni pospešimo proizvodnjo in gospodarsko rast, vidimo, da sredstva, denar je, varno skrit v luknjah (čigavih?), iz katerih smo ga ogromne količine potegnili v akcijo brez strahovite bojazni, da nam bo sistem propade, ko bi nam pred krizo, če bi delavske plače dvignili, npr. za 20 evrov...

Po epidemiji bi bilo pametno parametre razvoja naravnati na novo, uvesti resne disciplinske davke na nebrzdano rast in vzgojo za potrošništvo. Naravni, okoljsko najmanj sporni viri energije, predvsem sončne, podprti s sodobno tehnologijo redistribucije – to je to, kar rabimo. In načrtno vsakodnevno opominjanje na smotrno rabo virov, trošenje. Kako tako kampanjo prevzgoje voditi, se učimo danes v kampanji za ozaveščanje glede samozaščite proti korona virusu.

Kot človeška skupnost imamo samo eno možnost: da smo zmagovalci skupaj. Kot človeška skupnost, ustvarjalna in žilava, zahtevna in požrtvovalna, kot skupnost preizkušena in zmagovalna v mnogih zgodovinskih prilikah in izzivih, imamo enkratno priložnost, ki pred dvesto leti še ni bila mogoča. Če je bilo razsvetljencem, kot stvariteljem velike, nepresežene trojice univerzalnih vrednot: svoboda-enakost-bratstvo, že zelo kmalu jasno in to jih je tudi vseskozi delilo, da sta si svoboda in enakost diametralno nasprotni vrednoti, ki v danih okoliščinah ne moreta sobivati, da terjata izničenje, iztrebljenje druge za obstoj prve... To nasprotje je, med drugim, gonilo največjih pomorov 20. stoletja...

In zdaj lahko, upajmo in si prizadevajmo za to, dve veliki presežni človeški vrednoti, svobodo in enakost, povežemo in jima omogočimo sobivanje. To nam omogoča sposobnost zagotavljanja dovoljšnih virov za vse in vsakogar, to nam omogoča znanost, ki pospešeno odkriva nove horizonte in širi ter pogloblja naše razumevanje sveta in našega mesta v njem. To nam omogoča tehnologija, s katero lahko uspešno rešujemo največje globalne probleme, naš obstoj in sobivanje.

IRDO—Prejeli smo

Osvobodilna fronta ni zgodovina!

OF je bil začetek zelo družbeno odgovornega ravnanja Slovencev proti fašizmu in nacizmu, ki zdaj zelo družbeno neodgovorno nastopata. (zapisal ddr. Matjaž Mulej)

Avtor: Ivo Vajgl, slovenski novinar, diplomat in politik

Njeno mesto v zgodovini je zagotovljeno. Zaradi nje in vsega, kar nam sporoča, si je slovenski narod, skupaj z narodi, s katerimi smo živeli v nekdanji državi, zagotovil prostor med tistimi narodi, ki so v trenutkih pandemične nevarnosti – nacizma in fašizma potrdili svoj pogum, duha, solidarnost in pripravljenost na žrtvovanje za pravično stvar. Pravično in napredno se v življenju narodov ne konzumira enkrat za vselej. Kar se danes dogaja okoli nas, bo narode, države in njihove politične elite razvrstilo na novo, drugače. Podoba velikih zavezništev, ki so omogočila zmago nad naci-fašizmom je, kot stare slavne fotografije, zbledela in se pod prsti slikarjev političnih apokalips, od Hirošime, do gulagov, Golih otokov, Palestine, Darfurja, bojev za hegemonijo in nafto, sprevrgla v farso.

Zgodovine kljub temu še ni konec in fronte za osvoboditev niso padle, ne še.

»Zgodovine kljub temu še ni konec in fronte za osvoboditev niso padle, ne še.«

Osvobajanje je stalno, je proces in zaobljuba. Nihče se ne more osvobajati sam. Ne more nas osvoboditi strah v izoliranem stanovanju, prepoved zdravo razumskega razmišljanja, klientelizem, avtoritarna slast po oblasti ali alternativne resnice. Zmaguje in osvobaja se skupaj, za vse.

[Ivo Vajgl](#)

Namesto da bi skupaj postali ob dragocenem spominu na OF in zgodovinskem dosežku NOB, ki sta nam dala pravico soodločati o narodovi prihodnosti, naših mejah, kulturi, nekateri, tudi mnogi, ki smo z njimi odraščali, soustvarjali, sanjali, se veselili in obupovali, rušijo spomenike, z besedo in dejanji. Kakor kdo ve, hoče in zmore. Kakor kdo razume priložnost, da si tretja generacija Slovenk in Slovencev in vseh, ki živijo tod, sežejo v roke, priznajo pravico do ponosa in do žalosti in obžalovanja dogodkov preteklosti, ki se ne bi smeli zgoditi.

Uspelo nam je, da smo vstopili v evropsko zvezo naprednih in na skupnih demokratičnih vrednotah temelječih narodov. Med

idealnimi izhodišči Evropske unije, ki sem jih 10 let spoznaval in živel kot poslanec Evropskega parlamenta, je bila tudi trajna zaveza obsodbi nacizma in fašizma, zaradi katere je unija sploh nastala.

»Najnevarnejši virus je tisti, ki ogroža svobodo, ker svoboda je last in pravica vseh.«

Tudi anomalije komunizma in stalinizma o katerih danes vemo veliko, ali vse, v celovitosti in pravičnem pogledu na evropsko zgodovino niso drugorazredna tema. Zgodile so se in so obžalovanja vredne.

Z ničemer pa danes, tukaj v Sloveni ji ni mogoče opravičevati klicev po prekrščeva-

nju naše zgodovine, po sklepanju zavezništva s populističnimi režimi, ki so, denimo, iz nekoč obetavnih mladih demokracij Višegrajske skupine, iz Češke in Čehoslovaške Vaclava Havla, Poljske Lecha Walese, Madžarske Giule Horna in Slovaške Viktorja Dubčka skrojili uniformo populizma, nacionalizma in grožnjo obstoju Evropske Unije. Ta vlada, ki ni bila izvoljena z demokratično večino volilcev, takšnega mandata nima.

Nima ga niti za vsakodnevne brutalne posege največje vladne stranke v kadrovanje v državi, sodstvu, gospodarstvu, kulturi in javnih medijih, vse to po zastavo boja proti virusu.

Najnevarnejši virus je tisti, ki ogroža svobodo, ker svoboda je last in pravica vseh.

Primer dobre prakse—Aktivacija družbene odgovornosti

Pobuda »Maske za vse« oživila solidarnost, sočutje in pozitivnost

Kar 250 tisoč higienskih obraznih pokrival so sešili posamezniki v izjemno odmevni in uspešni dobrodelni akciji »Maske za vse«. Akcija je dober primer povezovanja med vsemi deležniki v družbi, saj ga je vodilo trboveljsko podjetje More than Beauty, finančno podprl Dewesoft, v aktivacijo pa je potegnilo skoraj 5000 šivilj iz vse Slovenije.

Pripravila: Jana Petkovšek Štakul

Zaključena je izjemno uspešna vseslovenska akcija Maske za vse, ki se je rodila na pobudo trboveljskega startupa More than Beauty, ki sicer deluje na področju modne industrije, finančno pa ga je podprlo trboveljsko visokotehnološko hitro rastoče globalno podjetje Dewesoft, ki je že sicer izjemno vpeto v lokalno in širše okolje. Na Kitajskem, kjer ima svoje podjetje, je na primer ob pomoči svojih kitajskih sodelavcev kmalu po razglasitvi epidemije korona virusa tudi v Sloveniji nabavilo respiratorja za Splošno bolnišnico Trbovlje ter spodbudilo druga zasavska podjetja k donacijam tako za respiratorja kot za medicinske maske. Na tak način so podjetja poskrbela, da bodo zasavske občine, ki so sprva želele donirati denar za en respirator, lahko denar iz občinskega proračuna namenile drugim investicijam in dejavnostim v prid občanom.

Dobrodelno akcijo »Maske za vse« so v Trbovljah

zagnali zaradi stiske, ki je pestila Slovenijo zaradi velikega pomanjkanja zaščitne opreme tudi v zdravstvenih ustanovah, zaradi česa bi šla lahko Slovenija po poti Italije in Španije. Vendar pa je srčna akcija, ki se je hitro širila izven Zasavja, dokazala, da sta solidarnost in sočutje ključna steبرا človečnosti in da v stiski ljudje znamo stopiti skupaj ter si pomagati.

Naročila iz vse Slovenije

V More than Beauty so želeli zagotoviti vsaj dovolj mask za posameznike za vsakdanjo uporabo, zato so nabavili blago za izdelavo higienskih obraznih zaščitnih pokrival in ga pošiljali gospodinjstvom, organizacijam in manjšim podjetjem. Ti so potem sami sešili zaščitna obrazna pokrivala, s čimer so poskrbeli za samozaščito ter zaščito svojcev, prijateljev ter tistih, ki si zaščite sami niso mogli zagotoviti. Tako so v Katapult, kjer je potekala velika dobrodelna akcija pakiranja materiala za šivanje higienskih obraznih zaščitnih pokrival, dnevno po elektronski pošti in preko e-trgovine deževala naročila za material.

Če so prve dni uspeli odpraviti med 500 in 700 paketov na dan, so jih v zadnjem tednu povprečno po 1000 dnevno. Ekipa sodelavcev More than Beauty, Dewesofta in Katapulta so bile s številnimi zasavskimi prostovoljci že tako utečene, da so dnevna naročila uspeli poservisirati v enem samem dnevu. Posamezniki so lahko prejeli material za izdelavo bodisi 12 mask bodisi 60 mask, vse pa so v akciji nagovarjali, naj maske, ki jih sami ne

bodo potrebovali, podarijo tistim predvsem starim, invalidom in bolnikom s kroničnimi boleznimi, ki so najbolj ranljive skupine.

Šivala vsa Slovenija

Tako je v še nikoli videni tovrstni dobrodelni akciji »Maske za vse« z šivalne stroje sedlo skoraj 5000 šivilj in šiviljcev, ki so sešili obrazna pokrivala v skupni vrednosti milijon evrov. V akciji so posameznikom in organizacijam, ki skrbijo za najbolj ranljive skupine ljudi, po vsej Sloveniji, odposlali za več kot 25 kilometrov blaga in 75 kilometrov elastike. »Res smo z navdušenjem spremljali informacije s terena, koliko ljudi še vedno šiva in želi svoje spretnosti izkoristiti za pomoč drugim. Poleg tega so nesebično na pomoč priskočili manjši šiviljski obrati in sp-jevci, med katerimi so sicer trenutno zaradi karantene nekateri tudi brez posla, a jih prav želja pomagati drugim ni pustila resigniranja,« je svoje vtise strnila Jelka Verk, direktorica podjetja More than Beauty.

Okoljsko prijazen material

Ker so zaščitna pokrivala pralna, pomeni, da lahko

nadomestijo 5 milijonov medicinskih mask, ki so za enkratno uporabo. Kar je z vidika skrbi za okolje – le pomislimo, koliko odpadkov bo nastalo zaradi zaščitne opreme za enkratno uporabo – izjemno pomembno. Pralne maske za vsakdanjo uporabo sicer niso certificirane za medicinsko rabo in ne zagotavljajo 100-odstotne zaščite pred okužbo, vsekakor pa pravilna uporaba lahko zmanjša širjenje okužbe. Material, iz katerih so izdelane, je polipropilen s 60g/m² gramature, ki zagotavlja odbojnost kapljic, hkrati pa ščiti pred delci in aerosoli.

In kar je še izjemnega pomena – akcija je spodbudila še več medgeneracijskega sodelovanja. Kako? Da so imeli lahko organizatorji dobre pregled nad zalogami blaga, so se odločili za naročanje materiala preko e-trgovine. To pa je za marsikoga starejšega pomenilo izziv, saj je bilo potrebno poštnino plačati s kreditno kartico – bodisi da niso znali, bodisi da je nimajo. In tukaj so jih pomagali mlajši svojci ali prijatelji. Starejši pa so se izkazali s svojimi ročnimi spretnostmi in humanitarnostjo.

Neprecenljiva medsebojna pomoč

Akcija je aktivirala več kot 50 lokalnih prostovoljcev, vse od Civilne zaščite, skavtov, zaposlenih v Delavskem domu Trbovlje, pa mamic NK Rudar, Društva prijateljev mladine Trbovlje, in še mnoge druge. Zasavje se je preko te akcije še tesneje povezalo in zato tudi ni čudno, da dr. Jure Knez, predsednik Dewesofta in velik človekoljub, pravi: Zasavci smo zakon! Sicer pa prostovoljci niso bili sami, saj so jih od prvega dne s hrano in pijačo podpirali lokalni podjetniki in gostinci, pa tudi Občina Trbovlje. Tako je akcija resnično povezala vse deležnike v družbi in je zato transparenten primer družbeno odgovornega ravnanja in povezovanja.

»Še enkrat prisrčna hvala vsem, ki so zaslužni, da bomo s skupnimi močmi pomagali tistim, ki pomagajo nam.« »Maske bomo dostavljali v dom za ostarele. Rad bi pa predvsem pohvalil in se vam zahvalil za takšno pomoč in odgovornost.« »Sicer pa sem se srčno razveselila vaše akcije. Zelo lepo je videti, da se toliko ljudi trudi prispevati po svojih močeh k rešitvi trenutnih razmer!« To je le nekaj misli zadovoljnih prebivalcev Slovenije. In za konec še deli iz pisma družine Staniša iz Starega Loga pri Kočevju, ki je večino mask za vsakdanjo uporabo podarila.

»Sem Aleksandra in pri poročilih sem slišala, da je mogoče izvesti naročilo preko spletne strani KATA-PULT za izdelavo 60 obraznih mask. Doma je sledil kratek posvet in moj mož Cvetko Staniša je nato izvedel naročilo.

Sporočam vam, da je bilo iz vašega poslanega blaga za obrazne maske sešitih 78 mask normalne velikosti in 2 manjši. Šivala jih je moja tašča Mari-

ja Staniša po domače Mimica iz Starega loga. Dodatno elastiko smo prispevali sami in sestra od Mimice. Ostala dela napisi za na paketke, samo pakiranje in raznos mask, pa sva opravila midva z možem. Napis je vseboval tudi, kdo nam je doniral blago. Vse maske smo razdelili brezplačno.

Najprej smo maske razdelili po vseh hišah v Starem logu. Stari log je manjša vasica cca 10km oddaljena od Kočevja. Ker ste blaga poslali za več kot 60 mask, smo kar je ostalo razdelili še med starejše znance, nekaj smo jih poslali tudi po pošti v druge kraje.

Dodala bi še nekaj besed, kako lahko tudi starejše aktiviramo, da pomagajo v teh časih ko razsaja virus Covid-19 in se pri tem spet počutijo zelo koristne. Seveda tiste, ki se za svoja leta še dobro držijo. Potrebno je sodelovanje pri zadevi, pravilna predstavitev in vmes mora biti kaka pohvala. Seveda pa pazimo, da se v svoji vnemi starostniki ne preforsirajo.

Mimica bo letos dopolnila 73 let in je po poklicu šivilja. Takoj je bila za, da bo šivala maske. Kljub visoki starosti Mimica še vedno dobro šiva, je zelo natančna in varčna pri krojenju in šivanju. Zadovoljstvo, ki je prevevalo Mimico ob tem izdelovanju mask je bilo izredno veliko.

To je tisti občutek, ki ga starejši pogrešajo, saj se velikokrat počutijo odrinjene in nekoristne.... »

»Tako je v še nikoli videni tovrstni dobrodelni akciji »Maske za vse« z šivalne stroje sedlo skoraj 5000 šivilj in šiviljcev, ki so sešili obrazna pokrivala v skupni vrednosti milijon evrov. V akciji so posameznikom in organizacijam, ki skrbijo za najbolj ranljive skupine ljudi, po vsej Sloveniji, odposlali za več kot 25 kilometrov blaga in 75 kilometrov elastike.«

Akcija Maske za vse je prejela priznanje Jabolko navdiha, ki ga je izročil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor.

Akcija Maske za vse je navdušila tudi predsednika republike Boruta Pahorja, ki je Jelki Verk, glavni nosilki akcije podelil priznanje Jabolko navdiha. Ob tem je poudaril, da take dobrodelne akcije pomembno vplivajo na spremembe v družbi, da dajejo zgled drugim in hkrati utrjujejo prepričanje, da v nesreči ljudje ne bodo ostali sami. »Iz vaših ravnanj lahko drugi črpajo navdih, iz tega vsi vidimo samozavest in dokaz da če je še tako hudo, bomo na koncu zmagali. Trenutne razmere nas spodbujajo, da smo ljudje v najbolj plemenitem smislu te besede, da pazimo nase in s tem pazimo tudi na druge. Da spodbujamo k empatiji in sočutnemu ravnanju vseh v skupnosti, kar nam daje upanje, da ne bomo ostali v težavah, saj bodo drugi poskrbeli za nas. Ljudje sedaj dobro vedo, da lahko računajo na druge sodržavljanke,« je med drugim dejal Pahor. Foto: Mitja Ličar

Želite večji ugled podjetja,
Bolj motivirane zaposlene, več dobička?
Vlagajte v družbeno odgovornost -
Orodje za trajnostni razvoj!

IRDO tema—Mi in mednarodne in slovenske organizacije ter družbena odgovornost

PRSS praznuje 30. obletnico delovanja

Zgodba o razvoju Slovenskega društva za odnose z javnostmi je pravzaprav razburljiva zgodba o razvoju odnosov z javnostmi v Sloveniji ter iskanju in utrjevanju vloge komunikatorjev.

Sprašuje Anita Hrast, odgovarja Anita Kovačič Čelofiga

Vloga Slovencev v tej organizaciji – s kom in kako se povezujemo, kakšni so vplivi tega sodelovanja za svet, za Slovenijo?

Že z letom 1993 in ustanovitvijo sekcije IABC Slovenija, se je društvo povezalo z Mednarodnim združenjem poslovnih komunikatorjev. Leto kasneje je bil ustanovljen Slovenski odbor IPRA (International Public Relations Association). Društvo je v 2010 podpisalo protokol o medsebojnem sodelovanju s hrvaškim, srbskim in črnogorskim društvom za odnose z javnostmi. Sodelovali smo z angleškim društvom za odnose z javnostmi ter se pridružili Evropski konfederaciji nacionalnih združenj za odnose z javnostmi CERP. Bili smo med ustanovnimi člani Global Alliance for Public Relations and Communication Management. Naši člani so aktivni v različnih domačih in tujih strokovnih združenj, med njimi tudi evropskega združenja internih komunikatorjev FEIEA. V okviru številnih društvenih projektov sodelujemo z različnimi partnerji – med najpomembnejši je Inštitut za razvoj družbene odgovornosti IRDO.

Kratka predstavitev organizacije - poslanstvo, vizija, komu je namenjena, kdaj je nastala, kdo jo je ustanovil, kdo jo vodi danes, reference organizacije, koliko članov ima, kje je sedež organizacije?

Na svojo zgodovino smo izjemno ponosni! Zgodba o razvoju Slovenskega društva za odnose z javnostmi je pravzaprav razburljiva zgodba o razvoju odnosov z javnostmi v Sloveniji ter iskanju in utrjevanju vloge komunikatorjev. Kar nekaj pomembnih zgodovinskih mejnikov je povezanih z našim delovanjem.

Društvo je bilo ustanovljeno v novembru 1990 kot strokovno, nepridobitno, prostovoljno in samo-

Anita Kovačič Čelofiga je predsednica društva, sicer pa predsednica sekcije za komunikatorje v javnem sektorju, kot članica programskega odbora je sodelovala pri snovanju Slovenske konference za odnose z javnostmi.

stojno združenje strokovnjakov s področja odnosov z javnostmi. Tedaj so ga vodili Anka J. Satler, predsednica, Brane Gruban in Nada Serajnik Sranka, ABC, podpredsednika, ter generalni sekretar Dejan Verčič.

Danes PRSS združuje približno 300 članov iz vse Slovenije. Iz vseh večjih podjetij. Iz vseh večjih ne-profitnih organizacij, državnih ustanov in institutov. Strokovnjake iz agencij in samostojne svetovalce.

Kateri so glavni produkti, storitve organizacije?

PRSS je najstarejše in največje slovensko društvo, ki združuje strokovnjake za komuniciranje. Že 23 let je organizator Slovenske konference za odnose z javnostmi, ki vsako leto privabi več kot 300 udeležencev. Ob tem pa letno (predvsem v okvirih posameznih sekcij) pripravimo približno 15 dogodkov, ki se zvrstijo po celotni Sloveniji. Vsako leto pripravimo strokovno revijo Piar na kvadrat, v letošnjem letu pa izdajamo tudi strokovno knjigo Ane Tkalac Verčič Odnosi z javnostmi.

Slovenski svetovalci za odnose z javnostmi se v društvo združujejo, da bi:

- razvijali in uveljavili stroko o odnosih z javnostmi in komunikacijskem managementu;
- zagotavljali strokovnost in kakovost dejavnosti odnosov z javnostmi v korist članov društva in celotne družbe;
- sodelovali pri izmenjavi praktičnih izkušenj, znanstvenih in strokovnih dosežkov v državi in v mednarodnih okvirih;
- uveljavili kodeks poklicne etike strokovnjakov s področja odnosov z javnostmi,
- se dodatno strokovno usposabljali;
- se enakovredno vključevali v delo tujih strokovnih inštitucij in v mednarodne projekte;
- spodbujali in razvijali ustvarjalne iniciative članov.

Kako lahko postaneš član te organizacije?

Društvu se lahko pridružijo tisti, ki profesionalno ali strokovno delujejo na področju odnosov z javnostmi in/ali se ukvarjajo s komunikacijskim managementom ali pa se študijsko ukvarjajo z odnosi z javnostmi in/ali komunikacijskim managementom (kot redni ali izredni študent).

Naj navedem nekaj prednosti članstva:

- cenejše kotizacije na dogodke PRSS in naših partnerjev, tudi na nacionalno konferenco SKOJ
- mreženje s številnimi člani iz gospodarstva, javnega sektorja, nevladnimi organizacijami in študenti
- profesionalni razvoj in karierni napredek skozi številne dogodke in publikacije PRSS (tudi edino strokovno revijo s področja odnosov z javnostmi Piar na kvadrat)
- sodelovanje na natečajih PRSS in partnerskih organizacij, kot so Prizma, Primus, Pro-stovoljec leta,...
- vključitev v regionalne in področne sekcije društva

Kateri so aktualni dogodki, ki jih ta organizacija sedaj pripravlja?

Žal smo morali zaradi korone letos preklicati kar dogodkov, kot so Slovenska konferenca za odnose z javnostmi, Konferenca o zavzetosti, Dan komunikatorjev javnega sektorja... Društvene dogodke smo prestavili na jesenski čas, več informacij o natančnih datumih pa najdete na spletnih straneh in naših kanalih družbenih omrežij.

Vaš pogled na prihodnost te organizacije in njen vpliv na svet, Slovenijo?

Letošnje leto je za naše društvo nekaj posebnega, saj praznujemo 30. obletnico delovanja. V treh desetletjih je naš poklic nedvomno postal priznan in spoštovan, a izzivov, s katerimi se soočamo v društvu in v našem poklicu, s tem ni zmanjkalo. Naši najpomembnejši nalogi sta in tudi v prihodnje ostajata skrb za varovanje in izboljšanje položaja komunikatorjev ter razvoj stroke in njenega ugleda. Čeprav je narava našega dela takšna, da smo nenehno na preži, v skrbi za druge, pa sem prepričana, da bomo zmeraj našli čas tudi zase, za svoj profesionalni razvoj skozi številne društvene aktivnosti ter druženje in izmenjavo izkušenj s kolegi.

Drugo, kar bi še želeli sporočiti.

V društvu že tri desetletja predano profesionalnemu razvoju in razvoju komunikacijskih praktikov. Strokovnjake za komuniciranje vabimo, da se nam pridružite na strokovnih srečanjih, spoznajo kolege in z nami delijo dobre prakse! Več na www.piar.si.

Slovensko društvo za odnose z javnostmi, Tivolska c. 50, Ljubljana.

Več informacij: prss@piar.si, www.piar.si ali 051/254-707

Upravni odbor: predsednica Anita Kovačič Čelofiga, podpredsednici Tina Cipot in Alenka Vidic

V društvu delujejo regijski odbori 01, 02, 03, 05 in sekcije poslovnih komunikatorjev, za interno komuniciranje, razvoj družbene odgovornosti, za komunikatorje v javnem sektorju in študentske sekcije.

IRDO tema—Inštitut IRDO in mednarodne in slovenske organizacije ter družbena odgovornost

ZDS: Moč in pomembnost vsakega člana posebej se oblikuje šele s povezovanjem z drugimi člani

V Združenje delodajalcev Slovenije je povezanih preko 1.400 slovenskih podjetij, ki so panožno organizirani v 11 sekcij dejavnosti.

Spraševala: Anita Hrast

Vloga Slovencev v tej organizaciji – s kom in kako se povezujemo, kakšni so vplivi tega sodelovanja za svet, za Slovenijo?

Združenje delodajalcev Slovenije je prvo prostovoljno gospodarsko interesno združenje v Sloveniji, ki zastopa in ščiti interese delodajalcev že od leta 1994.

ZDS je spoštovan socialni partner, tako v bipartitnem kot tripartitnem socialnem dialogu, ki interese svojih članov zastopa strokovno, argumentirano in transparentno. Socialno partnerstvo med delodajalci, vlado in sindikati omogoča urejenost odnosov na socialnoekonomskem področju in stabilne pogoje poslovanja za podjetja. Ugotavljanje pravih interesov delodajalcev in skupno oblikovanje stališč v odnosu do socialnih partnerjev je v tem procesu predpogoj za uspešno uveljavljanje pričakovanj in zahtev delodajalcev. Moč in pomembnost vsakega člana posebej se oblikuje šele s povezovanjem z drugimi člani, torej z včlanitvijo v združenje. Skupaj uveljavljamo interese podjetij in z upoštevanjem širših makroekonomskih danosti zagotavljamo reprezentativen in enoten glas delodajalcev.

V ZDS je danes povezanih preko 1.400 slovenskih podjetij, ki so panožno organizirani v 11 sekcij dejavnosti. V okviru ZDS tako lahko vaše podjetje aktivno sodeluje v eni sekcij dejavnosti, v katero se uvrsti glede na šifro opravljanja dejavnosti po Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD) ter seveda upoštevajoč interese vašega podjetja.

Odbori sekcij imenujejo pogajalske skupine za posamezne kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti, v katerih lahko aktivno sodelujete.

Na ZDS deluje 5 strokovnih komisij, ki so posvetovalni organ predsedstva ZDS: Komisija za delovno in socialno pravo, Komisija za davčni sistem, Komisija za plačno politiko, Komisija za varnost in zdravje pri delu, Komisija za izobraževanje ZDS. Strokovnjaki za posamezna področja iz vašega podjetja lahko v komisijah izmenjujejo stališča ter pripravljajo idejne rešitve za spremembe zakonodaje.

Strokovna ekipa Združenja sodeluje z mrežo strokovnjakov iz gospodarstva, s svojim delom omogoča, da ZDS lahko odigra ključno vlogo tako v bipartitnem kot tripartitnem ekonomsko-socialnem dialogu. ZDS je aktivno pri soodločanju in oblikovanju stališč v Ekonomsko socialnem svetu, Državnem svetu ter v različnih komisijah in odborih Državnega zbora v Sloveniji.

Združenje delodajalcev Slovenije je tudi prvi in edini slovenski predstavnik delodajalcev, ki je član BUSINESSEUROPE – federacije evropskih delodajalskih in industrijskih združenj, socialnega partnerja na evropski ravni, kjer ima svoje stalno predstavništvo, ki omogoča neposredno in vedno aktu-

alno izmenjavo izkušenj, dobrih praks in omogoča tudi uveljavljanje interesov slovenskih delodajalcev v okviru najmočnejšega gospodarskega lobija v Evropi.

ZDS pa je tudi član Mednarodne organizacije delodajalcev IOE pri ILO s sedežem v Ženevi, ki daje Združenju vpetost v globalne povezave med delodajalci. Spomladi 2010 pa je ZDS postal polnopravni član BIAC znotraj OECD (Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj).

Kateri so glavni produkti, storitve organizacije?

- ⇒ Zastopanje interesov delodajalcev v dialogu z vlado in sindikati
- ⇒ Prejemanje prve delodajalske strokovne revije DELODAJALEC
- ⇒ Dostop do registriranih vsebin na spletnem mestu ZDS
- ⇒ strokovno svetovanje o prejemkih iz delovnih razmerij
- ⇒ pravno svetovanje s področja socialnega in delovnega prava
- ⇒ strokovno svetovanje s področja obdavčitve prejemkov fizičnih in pravnih oseb in obdavčitev dohodkov pravnih oseb
- ⇒ Brezplačna izobraževanja v okviru Pogajalske šole
- ⇒ Redne informacije o novostih na področju plač in delovnih razmerij
- ⇒ Neposredno sodelovanje pri kolektivnih pogajanjih ter vpliv na delo Ekonomsko socialnega sveta, državnega sveta in upravnih odborov javnih zavodov, kjer ima združenje svoje predstavnike
- ⇒ Udeležba v številnih oblikah izobraževanja, ki jih organizira združenje za svoje člane po posebej ugodnih cenah

Kako lahko postaneš član te organizacije?

Člani so lahko gospodarski subjekti, včlanijo se s pristopno izjavo, na voljo je na spletni strani <https://www.zds.si/sl/clanstvo/>.

Kateri so aktualni dogodki, ki jih ta organizacija sedaj pripravlja?

Aktualne izobraževalne dogodke za delodajalce pripravljamo v okviru Delodajalske akademije <https://www.zds.si/sl/delodajalska-akademija/dogodki/>.

Osrednji letni dogodek je Kongres Združenja delodajalcev Slovenije.

Naziv: Združenje delodajalcev Slovenije g.i.z.

Skrajšan naziv: ZDS

Naslov: Dimičeva ulica 9, 1000 Ljubljana

Telefon: +386 1 563 48 80

E-naslov: delodajalci@zds.si

Spletna stran: www.zds.si

LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/zdruzenje-delodajalcev-slovenije/>

Predsednik ZDS: Marjan Trobiš, Direktor BOXMARK Leather d.o.o.

IRDO tema—Inštitut IRDO in mednarodne in slovenske organizacije ter družbena odgovornost

10. let globalne partnerske organizacije IASCYS

Mednarodna akademija sistemskih in kibernetičkih znanosti.

Sprašuje Anita Hrast, odgovarja Matjaž Mulej

Kako je nastala IASCYS, ki sodeluje z IRDO, profesor Matjaž Mulej?

Dne 7. aprila 2020 je minilo deset let, odkar je IFSR – Mednarodna federacija za sistemsko raziskovanje – pod mojim predsedovanjem ustanovila IASCYS – Mednarodno akademijo sistemskih in kibernetičkih znanosti.

Od leta 1972 so na Dunaju prirejali dvoletno mednarodno konferenco o teoriji sistemov in kibernetiki. Leta 1976 sem se je začel redno udeleževati. Leta 1980 so avstrijska, ameriška (danes mednarodna) in nizozemska organizacija za to področje ustanovile IFSR (danes ima 45 članic, pravi Wikipedija; med njimi je tudi Slovensko društvo za sistemsko raziskovanje, ki smo ga ustanovili po osamosvojitvi Slovenije).

Leta 1996 sem bil povabljen in sprejet v Newyorško akademijo znanosti, leta 2004 pa v Evropsko akademijo znanosti in umetnosti s sedežem v Salzburgu in v Evropsko akademijo znanosti, umetnosti in humanosti s sedežem v Parizu. Iz newyorške sem izstopil, ko sem ugotovil, da nima jasnih meril za sprejem v članstvo. Hkrati sem spoznal, da ljudje članstvo v takih akademijah spoštujejo, a nacionalne akademije imajo tradicijo in merila za sprejem iz časov, ko teorije sistemov in kibernetike še niso uvrščali med samostojne vede. Zato za nas ni prostora. To velja tudi za slovensko.

Leta 2006 in 2008 sem bil izvoljen za predsednika IFSR, podpredsednik pa je bil prof. dr. Jifa Gu iz Kitajske akademije znanosti, ki je (vsaj tedaj) edina imela Inštitut za teorijo sistemov in kibernetiko (pod imenom sistemsko inženirstvo; Vlada ga je angažirala tudi ob sedanji krizi). Razlike med članicami so bile velike. Želel sem okrepiti stične

Zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej

točke med njimi in njihovo vplivnost. Zato sem se začel z Gujem ukvarjati z ustanovitvijo IASCYS. Po štirih letih je to uspelo. Najbolj smo se posvetili kriterijem, kot IRDO za Horus. So objavljeni in dosledno upoštevani.

Kaj ima IASCYS skupnega z IRDO, to je z družbeno odgovornostjo?

Teorija sistemov je veda o trudu za celovitost razmišljanja in delovanja. Če pustimo ob stran Bogdanova, ki je o njej pisal takoj po prvi svetovni vojni v ruščini in nemščini, a brez ustreznega odziva, je prvi bistven in upoštevan avtor Ludwig von Bertalanffy takoj po 2. svetovni vojni. V predgovoru knjige o Splošni teoriji sistemov iz l. 1968 je zapisal, da jo je ustvaril zoper pretirano ozko specializacijo. Torej zahteva interdisciplinarno ustvarjalno sodelovanje. To se uresničuje, če se ljudje počutijo soodvisni in odgovorni. S takimi ljudmi je Norbert Wiener interdisciplinarno reševal praktičen problem; iz tega je nastala kibernetika. Njuni osrednji trije koncepti so torej enaki trem osnovnim konceptom, globalno sprejetim v

več dokumentih OZN in v ISO 26000 o družbeni odgovornosti; to so: odgovornost za vplive na družbo, soodvisnost in celovit pristop.

Naj spotoma omenim nekaj pomembnega: UNICEF v dokumentu iz l. 2017 v priporočilu, kako naj človeštvo ravna, na prvo mesto postavlja sistemsko razmišljanje, torej družbeno odgovornost.

Kako je z IASCYS zdaj?

Leta 2010 smo začeli, ob prvi skupščini nas je bilo 12. Te dni sprejeti 63. član je Kitajec, ki je profesor v Avstraliji in njegovi podatki kažejo, da so ga doslej citirali preko 58.000 krat (nas druge dosti manj. Sam imam, kot poroča ResearchGate, čez 50.000 bralcev, a dobrih 1.300 citatov.). IASCYS

ima namreč zelo jasne in merljive kriterije za sprejem v članstvo. So tako zahtevni, da sem za zdaj edini član iz Slovenije. Načelno pridejo v poštev pripadniki vseh strok, ki so nastale iz uporabe teorije sistemov in kibernetike, ne (več) samo teoretični avtorji o njih (govorim v množini, ker jih je pod vplivom specializacije veliko, razporejenih v naravoslovne, družboslovne in inženirske). Člani smo z vseh celin. Ostaja prostovoljska organizacija brez članarine. Zapisana težnja izvajati skupne projekte se za zdaj omejuje na sekcije znotraj konferenc, tudi IRDO jo je imel že večkrat.

Kakšen je vaš osebni položaj v IASCYS?

Bil sem ustanovni predsednik prvi dve leti, potem podpredsednik, zdaj sem »častni ustanovni predsednik«. To v praksi pomeni, da se z menoj precej posvetujejo, odločam pa ne.

IRDO tema—Inštitut IRDO in mednarodne in slovenske organizacije ter družbena odgovornost

ORGANISATION OF SYSTEMS AND CYBERNETICS (WOSC)

WOSC (<http://wosc.co/>) je nepridobitna organizacijam, ki deluje v znanstvenem in izobraževalnem okolju z namenom spodbujati in razvijati globalno in lokalno sodelovanje ljudi in organizacij, ki jih zanima ukvarjanje s sistemskim raziskovanjem in kibernetiko, s ciljem vključevati predstavnike iz vseh delov sveta.

Avtor: Igor Perko, WOSC Director-General

Cilji

Nazorno poudariti učinkovitost sistemskih metod in kibernetike na vseh področjih družbenih praks in upravljanja, sodobne tehnologije in znanosti na splošno.

Spodbujati izobraževalne programe, namenjene distribuciji znanja in informacij o sistemih in kibernetiki.

Kongresi

Poglaviten način delovanja je organizacija kongresa v različnih delih sveta vsake tri leta.

WOSC sodeluje pri izvedbi triletnih kongresov v različnih delih sveta, da poveča svojo prisotnost na lokalni ravni in okrepi sodelovanje med člani sistemskih in kibernetičnih skupnosti. Te kongrese organizirajo in vodijo lokalne ustanove, kot so univerze, znanstvene organizacije ali specializirane ustanove.

Zadnji, 17. WOSC-ov je bil leta 2017 organiziran v Rimu v sodelovanju z ASVSA in Rimsko univerzo La Sapienza. Naslednji, 18. kongres bo v Moskvi ob Sodelovanju Ruske Akademije Znanosti in Instituta za filozofijo RAZ v Moskvi. Potekal bo v dveh delih:

[Dr. Igor Perko](#)

on-line predstavitveni del bo potekal 16. - 18. septembra 2020, del v živo pa med 27. in 29. septembrom 2021. <https://www.wosc2020.org/>

Preko 350 avtorjev bo diskutiralo na temo "Systems approach and cybernetics, engaging the future of mankind - The significance of systems and cybernetics in the future of societies (Crisis and post-crisis viability and governance)"

Članstvo

Članstvo v WOSC sestavljajo institucije in osebe, ki pomembno prispevajo k sistemom in kibernetiki. Članstvo je prostovoljno, vendar ga mora potrditi upravni odbor WOSC. Glavno merilo za sprejem v članstvo so mandati kandidata za znanstveno, izobraževalno in strokovno napredovanje sistemov in kibernetike ali na tesno povezanih področjih.

Trenutno je predsednik WOSC-a prof. Raul Espejo, Generalni direktor je dr. Igor Perko, v direktorskem odboru in nadzornih organih je 27 vrhunskih raziskovalcev iz 21 svetovnih držav.

WOSC je povezana z organizacijami, kot so:

[International Academy for Systems and Cybernetic Sciences \(IASCYS\)](#)

[American Society for Cybernetics \(ASC\)](#)

[European Union of Systemics \(EUS\)](#)

[Association Française de Science des Systèmes \(AFSCET\)](#)

[International Society for the Systems Sciences \(ISSS\)](#)

[UK Systems Society \(UKSS\)](#)

[System Dynamics Society \(SDS\)](#)

[Sociedad Española de Sistemas generales. \(SESGES\)](#)

[Grupo de Estudio de Sistemas Integrados de la Argentina \(GESI\)](#)

[Asociación Latinoamericana de Sistemica \(ALAS\) ELAPDIS – Escuela Latinoamericana de Pensamiento y Diseño Sistemico](#)

[International Federation of Systems Research \(IFSR\)](#)

[Groupe d'Intervention et de Recherche en Organisation des Systèmes G.I.R.O.S.](#)

[Systèmes et Organisations – S&O ASBL](#)

[Business Systems Laboratory \(BSLAB\)](#)

[Institute of Philosophy, Russian Academy of Science \(CIRRPC\)](#)

[Association for research on Viable Systems \(ASVSA\)](#)

WOSC ima svojo uradno revijo: [Kybernetes](#), ki je v indeksu JCR dosegla faktor 1,381.

Zgodovina

WOSC je leta 1969 ustanovil profesor [Jakob Ro-se](#), ki je bil njegov predsednik do leta 1987, ko je ta vloga prešla na profesorja [Stafforda Beera](#) do njegove smrti avgusta 2002. Profesor [Robert Vallée](#) je za Beerom bil predsednik WOSC do svoje smrti 1. januarja 2017. Dr. [Norbert Wiener](#) je predsednik 'za spomin nanj'.

Spomladi leta 2004 se je WOSC preoblikoval in [dr. Alex Andrew](#) (Združeno kraljestvo) je postal generalni direktor, profesor Robert Vallée (Francija) pa predsednik. Na petnajstem kongresu v Nanjingu leta 2011 je Alexa Andrewa zamenjal profesor [Raul Espejo](#).

1. januarja 2017 je umrl profesor Robert Vallée. Po postopkih, dogovorjenih na kongresu WOSC 2017 v Rimu, je prof. Raul Espejo postal novi predsednik, dr. Igor Perko pa je prevzel vlogo generalnega direktorja. Hkrati je bil ustanovljen tudi svetovalni odbor predsednika.

WOSC in družba

Čeprav s svojim delovanjem WOSC vpliva na združevanje političnih procesov na lokalni, regionalni in globalni ravni, da bi povečal vpliv sistemskega razmišljanja in kibernetike v korist družbe, WOSC ne sodeluje ali ne posega v nobeno politično kampanjo niti v imenu političnih strank niti katerega koli kandidata za javno funkcijo.

Zlata Medalja v spomin na Norberta Wienerja

Družina Norberta Wienerja je WOSC pooblastila, da izdaja Zlate Medalje v spomin na Norberta Wienerja. V svoji zgodovini je WOSC to medaljo podelil 12 krat. Na 14. konferenci IRDO I. 2018 v Mariboru, pri kateri je WOSC praznoval svojo 50. obletnico nastanka, jo je za izjemne dosežke prejel zaslužni prof. ddr. Matjaž Mulej.

IRDO tema—Inštitut IRDO in mednarodne in slovenske organizacije ter družbena odgovornost

Pomagajo neprecenljivim nevladnim organizacijam, da uspešno sledijo svoji viziji

CNVOS je krovna mreža slovenskih nevladnih organizacij, ki jo je leta 2001 ustanovilo 27 organizacij. Neposredno združujemo več kot 1.300 različnih zvez in posameznih društev, zavodov in ustanov, posredno pa prek 10 tisoč nevladnih organizacij.

Sprašuje Anita Hrast, odgovarja Veronika Vodlan, projektna svetovalka pri CNVOS

Kratka predstavitev organizacije - poslanstvo, vizija, komu je namenjena, kdaj je nastala, kdo jo je ustanovil, kdo jo vodi danes, reference organizacije, koliko članov ima, kje je sedež organizacije?

CNVOS je krovna mreža slovenskih nevladnih organizacij, ki jo je leta 2001 ustanovilo 27 organizacij. Neposredno združujemo več kot 1.300 različnih zvez in posameznih društev, zavodov in ustanov, posredno pa prek 10 tisoč nevladnih organizacij. Slovenski nevladni sektor opravlja pomembno družbeno vlogo na številnih področjih življenja. Naša glavna naloga je, da vsem tem neprecenljivim nevladnim organizacijam pomagamo, da uspešno sledijo svoji viziji in izpolnjujejo svoje poslanstvo. Ne glede na to, na katerem področju delujejo, kako velike so in s kakšnimi problemi se spopadajo, smo tu za njih – na sto in en način. Našo izkušeno strokovno ekipo namreč tvorijo strokovnjaki s področij zagovorništva, prava, vodenja projektov, financ in komuniciranja. Tako slovenskemu nevladnemu sektorju zagotavljamo celostno in profesionalno strokovno podporo, razvijamo potenciale sektorja in spodbujamo kreativno in kritično miselnost. Sodelovanje z vlado, državnim zborom, gospodarstvom, mediji in najpomembne-

Veronika Vodlan

je – našimi člani – nam daje širino in znanja, s katerimi dosegamo in uresničujemo svoje poslanstvo: zagotavljanje trajnostnega razvoja nevladnih organizacij v Sloveniji.

c n v o s

center za informiranje, sodelovanje
in razvoj nevladnih organizacij

Vloga Slovencev v tej organizaciji – s kom in kako se povezujemo, kakšni so vplivi tega sodelovanja za svet, za Slovenijo?

Intenzivno sodelujemo z mednarodnimi organizacijami, zlasti v državah Zahodnega Balkana in vzhodnega partnerstva, kjer smo se uveljavili kot eden najpomembnejših sogovornikov in partnerjev tamkajšnjih krovnih nevladnih organizacij, vlad, Evropske komisije, Sveta Evrope in OECD. Svoje znanje nudimo predvsem na področjih vzpostavljanja podpornega okolja za nevladne organizacije, sodelovanja javnosti pri pripravi predpisov ter presoje učinkov predpisov. V Sloveniji smo prepoznani tudi kot strokovnjaki s področja javnega financiranja nevladnih organizacij, saj redno nudimo pomoč ministrstvom in občinam, ko gre za oblikovanje javnih razpisov ali reševanje konkretnih dilem.

Kateri so glavni produkti, storitve organizacije?

Kot nacionalna krovna mreža s svojimi bogatimi izkušnjami redno sodelujemo pri pripravah študij, analiz in smernic za razvoj nevladnega sektorja in oblikovanja politik tako na (Zahodnem) Balkanu, v Evropski Uniji kot v državah Srednje Azije. Glavna področja našega delovanja v Sloveniji pa so obli-

kovanje podpornega okolja za delovanje nevladnih organizacij in razvoj projektov oziroma pomoč pri razvoju le-teh. Za razvoj slovenskega nevladnega sektorja skrbimo:

- Z zagovorništvom in oblikovanjem politik, saj sodelujemo pri pripravi vseh pomembnih nacionalnih strategij.
- S spodbujanjem transparentnosti in kakovosti.
- S podporo pri organizacijskem razvoju poskrbimo, da so organizacije učinkovite pri svojem delu in uspešnejše pri uresničevanju svojega poslanstva.
- S svetovanjem na pravnem, davčnem, projektnem in računovodskem področju poiščemo najboljše rešitve za posamezno organizacijo.
- Z raznovrstnimi izobraževanji poskrbimo, da so organizacije še boljše in uspešnejše pri svojem delu.
- Z informiranjem poskrbimo, da nevladniki dobijo vse pomembne informacije o novih razpisih, aktualnem dogajanju in novice z lokalne, nacionalne in mednarodne ravni.
- Z aktivno promocijo nevladni sektor predstavljamo čim širšemu krogu ljudi.

Na fotografiji je projektna svetovalka CNVOS Veronika Vodlan na Festivalu nevladnih organizacij LUPA 2019 v Ljubljani s takratnim ministrom za javno upravo, Rudijem Medvedom. Avtor fotografije: Sebastjan Plavec za CNVOS.

- S tehnično podporo nevladnikom pomagamo pri izvedbi njihovih aktivnosti. Nevladnikom so na voljo naši prostori, za dogodke pa jim posodimo tudi našo tehnično opremo – projektorje, ozvočenje.
- Kot eden od upravljavcev sklada Active Citizens Fund v Sloveniji omogočamo financiranje nevladniških projektov, ki skrbijo za krepitev civilne družbe, aktivnega državljanstva ter opolnomočenje ranljivih skupin.

Kako lahko postaneš član te organizacije?

Naš član lahko povsem brezplačno postane vsaka nevladna organizacija. Izpolniti je potrebno le pristopno izjavo. Članstvo prinaša številne ugodnosti s področja pravnega, davčnega, projektnega, komunikacijskega in finančnega svetovanja, pri najemu tehnične opreme, najemu naše sejne sobe in izpostavitvi aktivnosti članske organizacije na naši spletni strani.

Če si nevladne organizacije želijo tesnejšega sodelovanja, se lahko pridružijo našemu Razvojnemu centru, v katerem delujejo članice, ki so poleg ustanoviteljev najtesneje povezane z nami. Kot razvojni član lahko z nami sooblikujejo naše delovanje, sodelujejo pri skupnem pridobivanju sredstev, ugodneje dostopajo do nekaterih naših (odplačnih) storitev ali imajo prednost pri udeležbi na brezplačnih delavnicah.

Kateri so aktualni dogodki, ki jih ta organizacija sedaj pripravlja?

V okviru projekta »Razvijamo inovativen, učinkovit in trajnostno naravnani NVO sektor« pripravljamo vrsto dogodkov: nacionalna konferenca za nevladne organizacije, festival nevladnih organizacij LUPA, Ta dobra večerja in sklop 8 delavnic z različnih področij.

Na kaj bi še opozorili v zvezi s to organizacijo, kam bi povabili bralce, napotili na ogled, jim svetovali povezovanje?

Več informacij o nas in naših aktivnostih najdete na naši spletni strani in Facebook strani – vabljeni k všečkanju!

Vaš pogled na prihodnost te organizacije in njen vpliv na svet, Slovenijo?

Z nudenjem kakovostnih podpornih storitev in zagovorništvom si bomo še naprej prizadevali biti

vodilni akter na področju ustvarjanja pogojev za učinkovito delovanje in razvoj nevladnih organizacij v Sloveniji, hkrati pa s pripravo študij, analiz in smernic za razvoj nevladnega sektorja in oblikovanja politik nadaljevali svoje uspešno delo v tujini.

Drugo, kar bi še želeli sporočiti.

V sodelovanju z Dnevnikom pripravljamo tudi tedensko rubriko Obrazi nevladnikov, v kateri vsak ponedeljek predstavimo eno nevladnico ali nevladnika, ki si, vsak na svoj način, prizadeva, da bi bila naša družba lepša in bolj prijazna. Če želite videti, kako raznolik je nevladni sektor, pokukajte na spletno stran Dnevnika pod oznako Obrazi nevladnikov.

ZAVOD CENTER ZA INFORMIRANJE, SODELOVANJE IN RAZVOJ NEVLADNIH ORGANIZACIJ

Kratek naziv: CNVOS

Sedež: Povšetova 37, 1000 Ljubljana

Tel. +386 (01) 542 1422, 542 1423

Faks: +386 (01) 542 1424

info@cnvos.si

<https://cnvos.si>

Direktor: Goran Forbici

Svet CNVOS

Predsednica: Majda Struc

Predstavniki/ce ustanoviteljev: Katarina Bervar Sternad, dr. Neža Kogovšek Šalamon

Predstavniki/ce članov: Borut Jerman, Majda Struc, Matej Planko

Predstavniki zaposlenih: Matej Verbajš

“ALL OF THIS BOILS DOWN TO A SIMPLE TRUTH:
IF WE WANT TO HAVE ANY HOPE OF ERADICATING
POVERTY WITHOUT DESTROYING OUR ABILITY TO
INHABIT THIS PLANET,
WE WILL NEED TO ADOPT A COMPLETELY DIFFERENT
ECONOMIC MODEL - ONE THAT PROVIDES FOR A
MUCH FAIRER AND MORE RATIONAL DISTRIBUTION
OF OUR WEALTH. OUR FUTURE DEPENDS ON IT.”
- JASON HICKEL

Starosti prijazna univerza

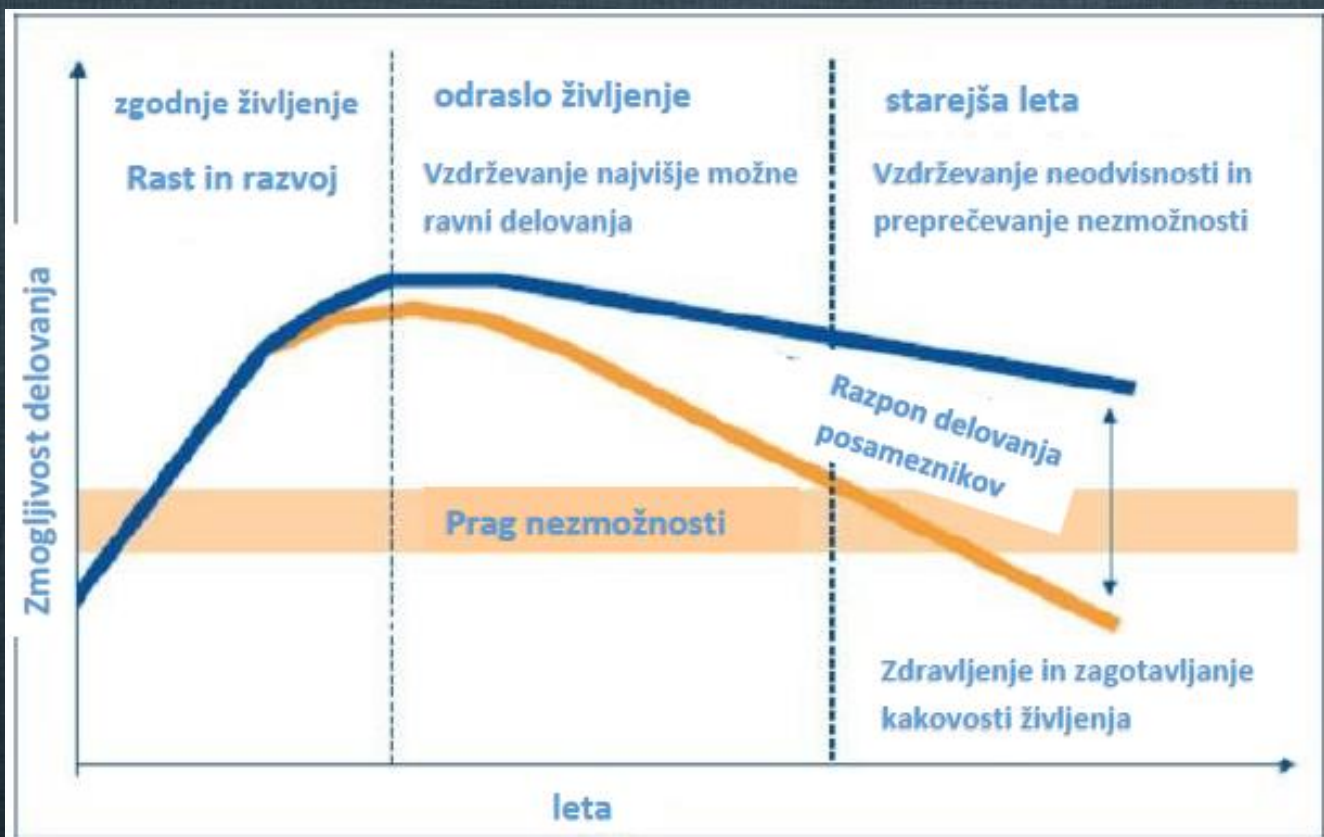
Ustanovitev in akcijski načrt delovanja Centra za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje Univerze v Mariboru

Avtor: Zasl. prof. dr. Peter Glavič

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) je že leta 2002 pripravila za Svetovno skupščino Združenih narodov o staranju političen okvir za dejavno (aktivno) staranje. Priporoča, da vse države sprejmejo ukrepe, s katerimi bi pomagale starejšim ljudem, da bi ostali čim dlje zdravi in dejavni – gre za nujo, potrebo in ne za razkošje. Evropska komisija je leta 2015 opredelila **srebrno ekonomijo** kot »obstoječe in nastajajoče priložnosti, povezane z rastočimi javnimi in potrošniškimi izdatki za starajoče se prebivalstvo ter s posebnimi potrebami prebivalstva nad 50 let starosti.« Starejši so sedaj bolj zdravi, opravilno sposobnejši in bolj dejavni kot kdajkoli prej (slika 1).

Zasl. prof. dr. Peter Glavič

Slika 1: Vzdrževanje opravilne sposobnosti skozi celotno življenje

Do leta 2060 se bo delež starih nad 65 let povečal od 18 % na 30 %, delež starejših od 80 let pa se bo podvojil. Starejšim je potrebno pomagati, da se bodo starali dejavno, da bodo lahko prispevali skupnosti. V Nemčiji in na Japonskem predstavljajo starejši od 65 let okoli tretjino delovnega prebivalstva starosti 15-64 let. Kar 110 evropskih regij je izbralo *dejavno in zdravo staranje* za prednostno v pametni specializaciji. Zato se je Univerza v Mariboru vključila v svetovni razvoj staranju prijaznih univerz in ustanovila **Center** za zaslužne profesorje in upokojene visokošolske učitelje Univerze v Mariboru.

Temeljne aktivnosti Centra opredeljuje 7. člen **Akta o ustanovitvi in delovanju**:

- promovira in spodbuja interese njenih članov ter spodbuja socialne in intelektualne povezave med člani Centra;
- organizira strokovna posvetovanja in obravnava poročila o udeležbi na strokovnih posvetovanjih;
- sodeluje z organizacijami in enotami istih ali sorodnih področij v okviru univerze in zunaj nje;
- promovira ter spodbuja interese njenih članov in socialne in intelektualne povezave med člani Centra;
- ob izpolnitvi pogojev lahko izvaja tudi programe vseživljenjskega učenja v imenu in za račun Univerze v Mariboru.

Člani imajo pravico do sodelovanja pri aktivnostih Univerze v Mariboru na poziv Univerze v Mariboru. Člani Centra rektorju Univerze v Mariboru predlagajo v sprejem podrobnejša pravila o delovanju znotraj Centra v roku šestih mesecev od dneva vzpostavitve delovanja Centra.

Center se pri izvajanju svojih aktivnosti lahko povezuje z drugimi podobnimi organizacijami in zvezami doma in v tujini, v obsegu in na način, kot je določen z akcijskim načrtom in s programom razvoja Univerze v Mariboru.

Na **konstitutivni seji Centra** je bilo predstavljenih tudi 10 načel starosti prijazne univerze, ki naj bi bila vodilo tudi pri delovanju Centra, in so pogoj za vključitev v svetovno mrežo starosti prijaznih univerz, Age-Friendly University, AFU (24 iz ZDA, 13 iz EU, 7 iz Kanade, in 3 iz Azije):

1. spodbujati sodelovanje starejših odraslih v

vseh **temeljnih dejavnostih** univerze, vključno z izobraževalnimi in raziskovalnimi programi;

2. spodbujati osebni in karierni razvoj v drugi polovici življenja in podpirati tiste, ki želijo narediti "**drugo kariero**";
3. prepoznati **vrsto izobraževalnih potreb** starejših odraslih - od tistih, ki so predčasno opustili šolanje, do tistih, ki želijo pridobiti magisterij ali doktorat;
4. spodbujati **medgeneracijsko učenje**, da se olajša vzajemna izmenjava strokovnega znanja in izkušenj med študenti vseh starosti;
5. razširiti dostop do **spletnih izobraževalnih možnosti** za starejše odrasle, da se zagotovi raznolikost načinov sodelovanja;
6. zagotoviti, da bodo **raziskovalni programi** univerze upoštevali potrebe starajoče se družbe in spodbujali javno spoznanje o tem, kako lahko visokošolsko izobraževanje bolje odgovori na različne interese in potrebe starejših odraslih;
7. povečati razumevanje študentov o **koristih dolgoživosti** ter vse večje zapletenosti in bogastva, ki ga staranje prinaša v našo družbo;
8. **izboljšati dostop** starejših do univerzitetnih programov o zdravju in dobrem počutju ter umetnostnih in kulturnih dejavnosti na univerzi;
9. zagotoviti **aktivno sodelovanje** z upokojenci univerze;
10. zagotoviti **reden dialog** z organizacijami, ki zastopajo interese starajočega se prebivalstva.

AFU temelji na 7 stebrih:

1. raziskovanje in inovacije;
2. poučevanje in učenje;
3. vseživljenjsko učenje;
4. institucionalne spremembe;
5. medgeneracijsko učenje;
6. kariera in podjetništvo po upokojitvi;
7. dejavno vključevanje v civilno družbo (od lokalne skupnosti do države).

Pametno staranje se osredotoča na priložnosti, ki temelje na inovativnosti, ne na stiske. Izboljšuje zaposlovanje, povečuje izvoz in razvija programe za ustvarjanje novih poslovnih priložnosti. Dejavno staranje zahteva vsakodnevne duševne in telesne dejavnosti.

Na seji je bil poleg okvirnega programa dela za leto 2020 sprejet tudi srednjeročni in dolgoročni program dela:

- vloga na univerzi in v družbi – aktivna (delo) in pasivna (pomoč in nega);
- vključevanje v Evropsko zvezo zaslužnih profesorjev (European Association of Professor Emeriti, EAPE), mrežo staranju prijaznih univerz in omrežje srebrne ekonomije;
- program dejavnosti v raziskovanju in izobraževanju;
- sodelovanje s sorodnimi združenji na drugih univerzah.

Na seji je bil dan tudi predlog vladi in Državnemu zboru za rešitev obdavčevanja materialnih stroškov projektnega dela zaslužnih profesorjev (npr. potnih stroškov, nočitev, dnevnice, kotizacij).

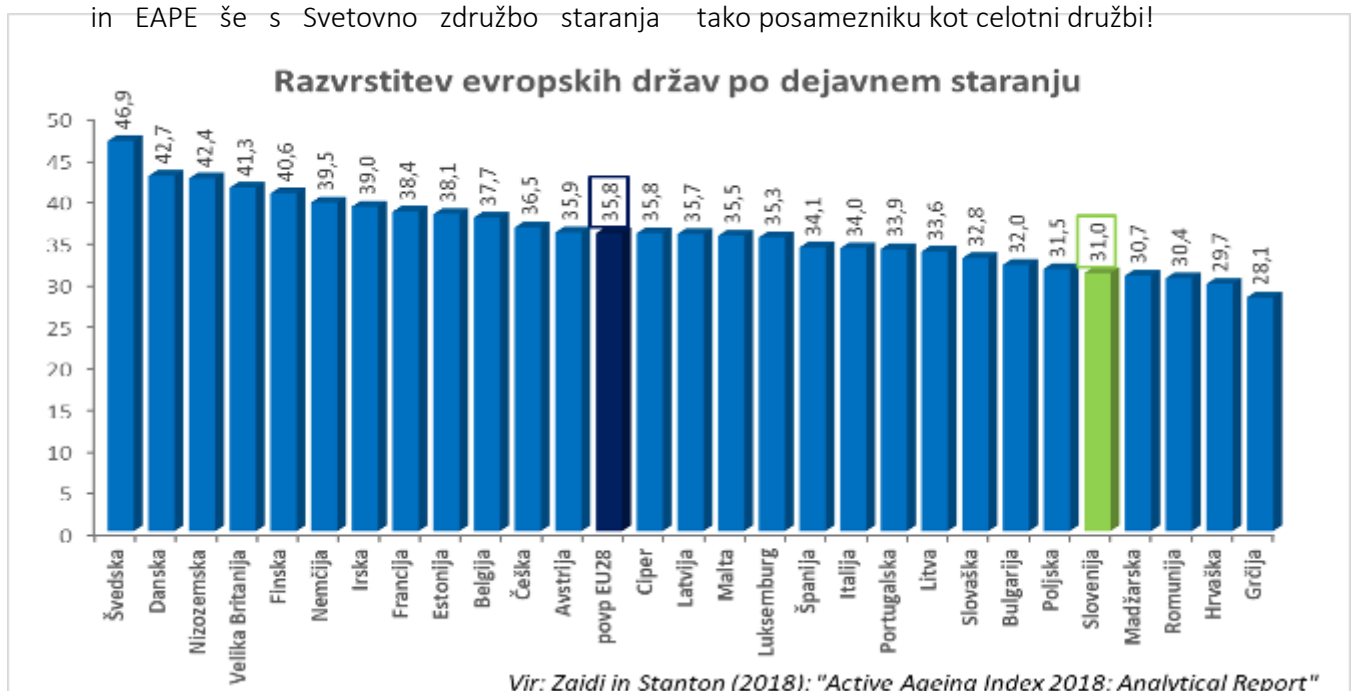
Na ustanovni seji Centra je bil za vodjo Centra izvoljen zasl. prof. dr. Peter Glavič ter odbor v sestavi zasl. prof. dr. Jože Gričar, prof. dr. Lučka Lorber, zasl. prof. dr. Joso Vukman in prof. dr. Milan Brumen, ki bo skupaj z vodjo po zagotovitvi potrebnih prostorov in opreme za delovanje pripravil vse potrebno za delovanje Centra:

- pridobivanje, spisek in naslove članov;
- videnje, poslanstvo, cilji in pravila o delovanju Centra, predlog morebitnih dopolnitev Akta;
- temeljne aktivnosti Centra v letu 2020 po 7. členu Akta;
- povezovanje s podobnimi organizacijami in zvezami v tujini – poleg zgoraj omenjenih AFU in EAPE še s Svetovno združbo staranja

(Global Coalition on Aging, GCA), Mednarodno zvezo staranja (International Federation on Ageing, AFA), Svetovnim posvetovanjem o staranju (Global Conference on Ageing, GCA), Posvetovanjem o srebrni ekonomiji (Silver Economy Forum, SEF), idr.; naša univerza je že članica Mrež za dejavno staranje (Active Ageing Networks, AAN), ki deluje v okviru eRegije;

- vključevanje v domače aktivnosti in organizacije srebrne ekonomije – mrežo E-seniorji Slovenije, sodelovanje s partnerji projekta Polet o dejavnem in zdravem staranju.

Da nas čaka veliko dela, je očitno iz evropskega indeksa dejavnega staranja (AAI, sliki 2) – Slovenija je z 31,0 točkami na 24. mestu med 28 članicami Evropske unije; v zadnjih dveh letih je padla za eno mesto, pred tem za dve mesti, pada zadnjih 10 let – bolj je nazadovala samo Grčija. Bolje rečeno, druge države so bolj ali manj napredovale, Slovenija pa rahlo nazadovala. Vodilne so skandinavske države, Nizozemska in Velika Britanija (slika 3). Estonija in Češka sta na 9. oziroma 11. mestu! 22 kazalnikov AAI je razvrščenih v 4 skupine: zaposlenost (utež 35 %), sodelovanje v družbi (35 %), neodvisno, zdravo in varno življenje (10 %) ter sposobnost in spodbudno okolje za dejavno staranje (20 %). Slovenija je najboljša (16.) po sposobnostih starejših za dejavno staranje in na 25. mestu med 28 članicami EU po zaposlenosti – v pokoj odhajamo premladi in se kot upokojenci težko zaposlujemo in smo 31,6 % pod povprečjem EU. Dejavno staranje lahko pomaga tako posamezniku kot celotni družbi!

Slika 2: Razvrstitev evropskih držav po dejavnem staranju; vir: UNECE in Evropska komisija (2019) ["2018 Active Ageing Index: Analytical Report"](#).

Country Clusters	AAI score
1	31.4
2	36.4
3	36.6
4	42.8

Slika 3: Grafični prikaz razvrstitve evropskih držav po dejavnem staranju.

Nekoliko boljši je položaj Slovenije glede tveganja revščine in družbene izključenosti, kjer se nahajamo tik po povprečjem EU, vendar so pred nami Slovaška, Madžarska in Poljska (slika 3).

Slika 4: Tveganje revščine in družbene izključenosti članic EU (Eurostat, 2020).

Center ima že skoraj 40 članov. Za sodelovanje s Centrom sta bili imenovani prorektorica prof. dr. Janja Hojnik in sam. svetnica Vanja Borovac Jurečko. Na 1. seji Centra sta bila sprejeta program dela in finančni načrt za leto 2020. Člani Centra že pripravljajo prijavi za dva projekta.

IRDO

mednarodna
konferenca

VABILO: OBNOVLJEN POZIV ZA AVTORSKE PRISPEVKE

**15. IRDO mednarodna znanstveno-poslovna konferenca
DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2020:**

**OSEBNA IN DRUŽBENA ODGOVORNOST
ZA TRAJNOSTNO PRIHODNOST
(Personal and social responsibility
for sustainable future)**

4.-5. junij 2020

Maribor, Slovenija, Evropska unija

ONLINE IZVEDBA

Osebna in družbena odgovornost za trajnostno prihodnost

Konferenca bo zaradi kriznih razmer in pandemije potekala kot online izvedba (preko aplikacije Zoom oz. podobne aplikacije). Fizična prisotnost avtorjev in udeležencev v Mariboru (Slovenija) ni obvezna. Vabijo vas, da na njej sodelujete z vašim avtorskim prispevkom in/ali kot poslušalci.

LAST MINUTE CALL!!!!

Za predložitev povzetkov je še čas do 10. maja 2020!!!!

Prijavite se, nekaj mest je še prostih.

Število govornikov je omejeno, zato vas prosimo, da se čim prej prijavite.

Potencialni avtorji ne oklevajte! Poročajte o vašem delu v sklopu različnih tem naše konference! Doslej je sodelovalo preko tisoč avtorjev z vsega sveta.

Prijavnica je na voljo na spletni strani konference: <http://www.irdo.si/konference.html>

Čim prej pošljete svoj obrazec za prijavo na naslov: info@irdo.si.

Vabljeni študentje in brezposelni mladi od 18. do 28. leta, ki se lahko konference udeležijo brezplačno!

K oddaji povzetkov avtorskih prispevkov organizatorji do 10. maja 2020 vabijo znanstvenike, menedžerje, strokovnjake iz različnih področij, vodje oddelkov, učitelje na univerzah in v drugih izobraževalnih organizacijah, raziskovalce, vodje iz podjetij, vladnih in nevladnih organizacij, študente, mladinske delavce, mladinske organizacije, oblikovalce javnega mnenja in druge.

Inštitut IRDO se veseli sodelovanja na 15. IRDO mednarodni konferenci v Mariboru! ONLINE!

Dodatne informacije:

IRDO - Inštitut za razvoj družbene odgovornosti, www.irdo.si

zasl. prof. ddr. Matjaž Mulej, predsednik Strokovnega sveta in RS ZRC IRDO ter predsednik Programskega odbora konference, matjaz.mulej@um.si, tel. 031 393 916;

mag. Anita Hrast, direktorica inštituta IRDO in predsednica Organizacijskega odbora konference, anita.hrast@irdo.si, info@irdo.si, www.irdo.si, tel.: 031 344 883

doc. dr. Igor Perko, direktor World Organisation of Systems and Cybernetics (WOSC), igor.perko@um.si

VABILO: OBNOVLJEN POZIV ZA AVTORSKE PRISPEVKE

**15. IRDO mednarodna znanstveno-poslovna konferenca
DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2020:**

**OSEBNA IN DRUŽBENA ODGOVORNOST
ZA TRAJNOSTNO PRIHODNOST
(Personal and social responsibility
for sustainable future)**

4.-5. junij 2020

Maribor, Slovenija, Evropska unija

ONLINE IZVEDBA

Glavni namen konference je iskati povezave med človekovo odgovornostjo do družbe in do sebe za našo skupno trajnostno prihodnost. Taka odgovornost posameznika je predpogoj za družbeno odgovornost, brez širše okoljske in družbene odgovornosti ni preživetja človeštva niti orodja za doseg trajnostnega razvoja/prihodnosti.

Poudarek je tokrat na delovanju posameznika, ki lahko pomembno spreminja družbo in s tem njegova aktivna participacija kjerkoli postaja gonilo prenove na svetovni ravni.

Za pot iz krize je EU sprejela kar nekaj različnih strategij, najbolj aktualen pa je zdaj Zeleni dogovor EU. Več vsebin na to temo najdete tukaj:

https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en

Konferenca bo potekala v duhu **Agende ZN 2030: spremenimo svet, ki vključuje 17 ciljev trajnostnega razvoja**. Te ima v svoji **Strategiji razvoja do leta 2030** zapisane tudi Republika Slovenija, vendar jih ni možno doseči brez osebne in družbene odgovornosti.

S konferenco v letu 2020 želi Inštitut IRDO zagotoviti širši vpogled v to, kar raziskovalci, učitelji in menedžerji ter drugi zmorejo in bi morali storiti za vključitev osebne in družbene odgovornosti v družbeno in naravno okolje, kjer delujemo.

Vabimo vas na 15. IRDO mednarodno znanstveno-poslovno konferenco z naslovom **DRUŽBENA ODGOVORNOST IN IZZIVI ČASA 2020: OSEBNA IN DRUŽBENA ODGOVORNOST ZA TRAJNOSTNO PRIHODNOST**, ki bo potekala 4. in 5. junija 2020 v Mariboru.

DATUMI:

14. februar 2020 - razpis za zbiranje avtorskih prispevkov

27. marec 2020 - **OBJAVA OSVEŽENEGA RAZPISA**

15. april 2020 - **predložitev povzetkov**

20. april 2020 - **informacije o sprejemu**

10. maj 2020 - celoten avtorski prispevek

24. maj 2020 - napoved programa konference **ONLINE**

LOKACIJA KONFERENCE:

Univerza v Mariboru

Rektorat

Slomškov trg 15

SI-2000 Maribor, Slovenija, EU

URADNI JEZIK:

Angleščina

ONLINE IZVEDBA!

USMERITVE KONFERENCE

V svetu najdemo mnogo družbenih protislovij in negativnih lastnosti; mnogi avtorji (npr. Schwab, 2016; Piketty, 2013) izpostavljajo nujno po boljše prilagojenih in hitrejših odgovorih na posledice hitrega razvoja znanosti in tehnologije. Zaradi hitrosti razvoja smo soočeni z izzivi, ki so ključnega pomena za

TEME KONFERENCE:

Zanimajo nas osebni, družbeni, politični, ekonomski, poslovni, okoljski in drugi vidiki družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja/prihodnosti, predvsem:

A. Osebna odgovornost – odgovornost do sebe kot dela družbe

A1. DO odnos do okolja

Osebna odgovornost posameznika: premisli, zavrni, zmanjšaj, izposodi si, ponovno uporabi, podari, obnovi, popravi, recikliraj, kompostiraj, uporabi javni prevoz, kolo itd.

Znižanje ogljičnega odtisa, vseh vrst odpadkov, izpustov in strupov

Zniževanje porabe snovi, vode, energije in ovojnine

Skrb za zdravje kot (tudi) osebna odgovornost

A2. DO odnos do družbe

Družina kot osnovna celica in vzgoja za življenje

Prehrana, šport in duhovnost

Zdrava spolnost in partnerstvo

Spoštovanje zakona kot osebna odgovornost

Etika in morala v družini

Filantropija kot osebna in družbena odgovornost

Samorealizacija in samoaktualizacija kot osebna odgovornost

A3. DO odnos do ustvarjanja in potrošnje

Skrb za domače, družbeno in službeno gospodarjenje kot temelj preživetja družine

Usposabljanje za trajnostni razvoj/prihodnost in osebno ter družbeno odgovornost posameznika

Medsebojna odvisnost in ustvarjalno sodelovanje

B. DO odgovornost organizacij

B1. DO odnos do okolja

Vključujoče sodelovanje z deležniki v organizacijah – dobavitelji, dobavne verige, kupci, zaposleni, lastniki, ...
Zmanjšanje porabe virov in večja učinkovitost rabe virov (surovin, energije, vode), obnovljivi viri, krožno gospodarstvo
Pametne naprave in inteligentno okolje
Vloga ljudi v družbeno odgovornem vodenju organizacij in družbenih organizacij

B2. DO odnos do družbe

Organizacija kot ekonomska celica družbenega sistema
Odnos družina-organizacija v družbenem sistemu
Skrb za zdravje zaposlenih v organizacijah
Ravnovesje med delom in prostim časom v organizacijah
Korporativno prostovoljstvo
Spoštovanje zakona kot odgovornost organizacije
Etika in morala v organizaciji
Filantropija kot osebna in družbena odgovornost v organizaciji

B3. DO odnos do ustvarjanja in potrošnje

Skrb za zdravje financ in drugih virov v podjetju kot temelj preživetja organizacije
Usposabljanje za trajnostni razvoj/prihodnost ter osebno in družbeno odgovornost
Medsebojna odvisnost in ustvarjalno sodelovanje
Načela in kodeksi ravnanja, smernice za sisteme vodenja in sheme certificiranja, indeksi, okviri odgovornosti in poročanja
Vključevanje družbene odgovornosti podjetij v poslovne načrte, dejavnosti in rezultate

C. Trajnostna prihodnost družbe in okolja

C1. Ekonomski vidiki razvoja družbe

Etični vidiki razvoja družbe
Filantropski vidiki razvoja družbe
Uporaba tehnologije - vpliv na osebno in družbeno odgovorno vedenje

C2. Okoljski vidiki razvoja družbe

Raziskave o pogojih za več osebne in družbene odgovornosti in trajnostnega razvoja
Vpliv znanosti na okoljsko politiko in njeno družbeno odgovornost
Zniževanje ekološkega odtisa na prebivalca Zemlje proti 1,6 ha in nič odpadkov

C3. Odgovorno upravljanje razvoja družbe in posameznikov

Odgovornost vlade, parlamenta, pravnih struktur in demokracije
Osebna in družbeno odgovornost znanstvenikov, institucij, podjetij in drugih organizacij do lokalnega in globalnega družbenega in naravnega okolja v smislu uporabne znanosti
Odgovorni razvoj pametnih naprav in oblikovanje inteligentnih okolij
Oblikovanje varnostnih sistemov in zaščita pred katastrofami
Družba 5.0

D. Mladi, starejši in družbena odgovornost

Učenje osebne in družbene odgovornosti v družini in v formalnih in neformalnih sistemih
Ponovno definiranje učnega okolja za vključevanje osebne in družbene odgovornosti
Etika in morala v učnih sistemih
Tehnologija ter osebna in družbena odgovornost mladih in sistemov v podporo mladim
Vpliv raziskav na raziskovalni, strokovni, socialni in ekološki ravni
Razvoj medsebojne odvisnosti in ustvarjalnega sodelovanja

E. Drugo:

Vaši predlogi za dopolnitev naštetih tem so dobrodošli

UDELEŽENCI IN GOVORNIKI NA KONFERENCI

Na konferenco vabijo zlasti naslednje udeležence in predavatelje:

- Raziskovalce, znanstvenike in strokovnjake različnih strok
- Managerje in strokovnjake iz podjetij, vladnih, javnih in nevladnih organizacij
- Strokovnjake različnih oddelkov v podjetjih, vladah in nevladnih organizacijah, raziskovalnih organizacijah, uradnike EU, strokovnjake za odnose z javnostmi itd.
- Vodje in učitelje na univerzah in v drugih izobraževalnih organizacijah
- Oblikovalce zakonodaje in regulatorje
- Študente, mladinske delavce, dijake, mladinske organizacije
- Novinarje in druge oblikovalce javnega mnenja
- Druge zainteresirane posameznike, tudi starejše in brezposelne.

VSEBINA, DOLŽINA IN JEZIK VAŠIH PRISPEVKOV

Prispevki naj bi obravnavali **katerekoli teme**, predlagane v programu, in sorodne teme z vidika teorije ali rešitev, ki zadevajo družbeno odgovornost in trajnostni razvoj/prihodnost. Posebej dobrodošle so konkretne politike, strategije, taktike, študije primerov in predlogi. Teoretični prispevki naj temeljijo na praktičnih izkušnjah in tudi predstavijo te izkušnje, kjer že obstajajo.

Povzetki avtorskih prispevkov naj obsegajo do 250 besed (12–15 vrstic) in vsebujejo do 6 ključnih besed. Podrobno vzorčno predlogo s tehničnimi navodili za oblikovanje dokumentov najdete v ločeni datoteki, potem ko IRDO prejme prijavnici na konferenco.

Kratki članki naj bodo dolgi 2 500–3 000 besed (6–8 strani), v obliki Times New Roman, velikost črk 12. Sprejeti prispevki za konferenco bodo objavljeni v tiskani publikaciji (zbornik povzetkov avtorskih prispevkov na konferenci) s CIP, ISBN / ISSN zapisom in kot elektronska knjiga (avtorski članki v celoti) v zbirki IRDO »Družbena odgovornost« in dosegljivi na spletnem mestu www.irdo.si. Nekateri avtorski članki bodo morda izbrani za objavo tudi v znanstvenih revijah (z dopolnitvami).

Jezik: uradni jezik konference in prispevkov je angleščina, enako velja za objavo avtorskih prispevkov v zbornikih konference. Če so samo slovenski udeleženci na nekaterih delih konference, je predstavitev možna tudi v slovenskem jeziku.

Člani, izkoristite 20 % popust!
Nečlani—ONLINE verzija je cenejša!

CERTIFIKAT VODJA ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETJA

PRIDOBİ CERTIFIKAT

Vodja za družbeno odgovornost
in trajnostni razvoj

Aktualni termini v letu 2020:

ONLINE - MAJ: 11., 14. in 18. maj 2020 + podelitev 22.5.2020

Ljubljana - julij: 1., 3. in 6. julij 2020 + podelitev 10.7.2020

Maribor – oktober: 6., 8. in 12. oktober 2020 + podelitev 16.10.2020

Ljubljana – november: 12., 17., in 20.11.2020 + podelitev 24.11.2020

Več informacij in prijave: www.irdo.si, info@irdo.si

URNIK SODELOVANJA ONLINE (preko aplikacije ZOOM):

Potekala bo kombinacija online razprave, opravljanja nalog, predavanj online in drugih aktivnosti. Oglejte si naš urnik:

DAN	URA	VSEBINA	IZVAJALEC
1.DAN	10.00-12.00	Uvodno srečanje in predstavitev udeležencev, predavateljev, programa dela, izmenjava dose-danjih izkušenj, praks, spoznanj, razdelitev na-log	Mag. Anita Hrast
	12.10-16.00	predavanja na temo 1. dne, samostojen ogled, vmes možni odmori	Mag. Anita Hrast, Zasl. prof. ddr. Matjaž Mu-lej, dr. Martina Rauter
	Od 16.00 dalje	Priprava nalog do naslednjega dne	udeleženci
2.DAN	10.00-12.00	Razprava na temo predavanj 1. dne, predstavi-tev nalog udeležencev, napoved predavanj za 2. dan	Mag. Anita Hrast, dr. Martina Rauter
	12.10-16.00	predavanja na temo 2. dne, samostojen ogled, vmes možni odmori	Mag. Anita Hrast, mag. Vesna Lešnik Štefotič
	Od 16.00 dalje	Priprava nalog do naslednjega dne	udeleženci
3.DAN	10.00-12.00	Razprava na temo predavanj 2. dne, predstavi-tev nalog udeležencev, napoved predavanj za 3. dan	Mag. Anita Hrast, vabljeni gost iz prakse
	12.10-16.00	predavanja na temo 3. dne, samostojen ogled, vmes možni odmori	Mag. Anita Hrast, Simona Roškar
	Od 16.00 dalje	Priprava nalog do naslednjega dne, izpit	udeleženci
4.DAN	10.00-11.00	Razprava na temo predavanj 3. dne, predstavi-tev nalog udeležencev, napoved podelitve	Mag. Anita Hrast, Simona Roškar, vabljeni gost iz prakse
	11.00-11.30	Podelitev certifikatov in evalvacija opravljenega dela, napoved možnosti pridobitve mednaro-dnega certifikata	Mag. Anita Hrast, Simona Roškar, dr. Tomislav Rozman

Zakaj družbena odgovornost in trajnostni razvoj?

Družbena odgovornost podjetij prinaša konkurenčno prednost in pomeni, da se morajo **podjetja zavedati svojih vplivov na skupnost in okolje** ter o tem poročati, ne samo z ekonomskimi, ampak tudi z okoljskimi in družbenimi kazalci. Z letom 2017 morajo velika podjetja v EU, tudi v Sloveniji, v svojih letnih poročilih poročati še o nefinančnih vidikih poslovanja.

Družbena odgovornost je orodje za doseg trajnostnega razvoja v skladu s Cilji trajnostnega razvoja do leta 2030, ki jih je že leta 2015 zapisala Organizacija Združenih narodov v svoji Agendi 2030 za trajnostni razvoj. Leta 2011 je Evropska komisija sprejela obnovljeno strategijo na področju DOP, ki jo je marca 2019 še nadgradila z novimi delovnimi aktivnostmi. Več: https://ec.europa.eu/growth/industry/corporate-social-responsibility_en

Ta strategija poudarja pomen večje prepoznavnosti družbene odgovornosti podjetij in širjenja dobrih praks z vključitvijo družbene odgovornosti podjetij v izobraževanje, usposabljanje in raziskave. Strategija prav tako izboljšuje procese samoregulacije in koregulacije ter razkritje socialnih in okoljskih informacij podjetij.

Zato vas vabimo, da se **o tem področju dodatno izobrazite z znanji za učinkovito vodenje trajnostnega razvoja in družbene odgovornosti** v majhnih, srednje velikih in velikih podjetjih ter organizacijah. Z vključitvijo v program treh seminarjev boste pridobili številne kompetence in certifikat.

Koristi DOP in TR za podjetje, organizacijo:

- Večji ugled in dobiček podjetja, organizacije.
- Večja produktivnost in inovativnost zaposlenih, manj absentizma in fluktuacije.
- Lažje pridobivanje novega kadra, novih poslovnih partnerstev, poslov.
- Boljše sodelovanje z lokalno skupnostjo, dobavitelji.
- Večji ugled podjetja v skupnosti, vzajemno sodelovanje s skupnostjo.
- Več medijskih objav, boljša prepoznavnost podjetja...

Kdo naj se udeleži izobraževanja?

Vabimo predvsem:

- **Direktorje in vodje oddelkov podjetij vseh velikosti**, ki želite uvesti strategijo TR in DOP v svoje poslovanje in/ali vzpostaviti mesto vodje ali koordinatorja za DOP v podjetju.
- **Koordinatorje in strokovno osebje za DOP v velikih podjetjih**, ki želite nadgraditi svoja znanja in jih uskladiti z aktualnimi novostmi in novo zakonodajo ter se pripraviti na obvezno poročanje o nefinančnih kazalcih poslovanja še v tem letu.
- **Vse, tudi mlade, ki želite pridobiti Certifikat Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj** (v nadaljevanju Certifikat VDOTR) ter tako izboljšati svoje kompetence za obstoječe ali prihodnje delovno mesto.

Z vpisom boste:

1. postali uspešen/a vodja za trajnostni razvoj in družbeno odgovornost v vašem podjetju;
2. prejeli ABC priročnik o TR in DOP;
3. prejeli Certifikat Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja.

NOVOST: INTERNO in/ali INDIVIDUALNO IZOBRAŽEVANJE in SVETOVANJE

Če potrebujete individualno izobraževanje, svetovanje za področje družbene odgovornosti ali interno izobraževanje vaših sodelavcev, nam to sporočite na e-naslov anita.hrast@irdo.si. Pripravili bomo individualno ponudbo posebej za vaše potrebe na tem področju.

**Veslimo se sodelovanja z vami
in vas lepo pozdravljamo!**

ŽELITE PRIDOBITI ŠE MEDNARODNI CERTIFIKAT?

Izobraževanje **ECQA Certificirani vodja za družbeno odgovornost** (osnovni in nadaljevalni nivo) vključuje izvajanje naš partner, podjetje BICERO. Priporočamo vam, da sledite naslednji učni poti:

1. korak: Nacionalno izobraževanje ([IRDO](#)): "[Vodja za družbeno odgovornost in trajnostni razvoj podjetja](#)", v slovenščini

Po prvem koraku se udeleženec odloči za specializacijo (SR ali SM) in **EU certifikat**:

2.1 korak: ECQA izobraževanje "Vodja za družbeno odgovornost ([ECQA Certified Social responsibility manager](#))", v angleščini

ali

2.2 korak: ECQA izobraževanje "Vodja za trajnostni razvoj ([ECQA Sustainability Manager - Foundation](#))", v angleščini

3. korak: ECQA izobraževanje "Vodja za trajnostni razvoj ([ECQA Sustainability Manager - Advanced](#))", v angleščini

Več informacij:

[dr. Tomislav Rozman](#), ustanovitelj in direktor Bicero d.o.o., gsm 041 692 020,
e-pošta: tomislav.rozman@bicero.com

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

Ste se že vprašali, kaj nas čaka v bližnji in kaj v daljni prihodnosti?

Čas je, da vsi začnemo razmišljati in delovati družbeno odgovorno!

Zato sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o družbeni odgovornosti in njenem vplivu na različna področja našega življenja, dela in okolja.

Spoštovani člani!

Predstavite se v reviji IRDO Mozaik. Pošljite nam vaše novice, predstavitve, mnenja, razmišljanja, intervjuje, primere dobrih praks, izdane publikacije, knjige ... na novice@irdo.si

Veselimo se vaših prispevkov.

Uredništvo revije IRDO Mozaik

Postanite člani Inštituta IRDO!

V Evropi je trend, da se odgovorna podjetja in organizacije odločajo za članstvo v organizacijah, ki krepijo družbeno odgovornost. Na ta način pridobijo večji ugled, lojalnost kupcev, večjo motiviranost zaposlenih za delo, boljša sodelovanja s skupnostjo in drugimi poslovnimi partnerji. S tem povečujejo svojo konkurenčnost, svoj socialni in poslovni kapital ter inovativnost.

Člani inštituta IRDO so podjetja, ustanove, organizacije in posamezniki. Združujemo se v Svet članov, ki podpira delo inštituta in podaja razvojne usmeritve. Izmenjujemo znanja z različnih strokovnih in poslovnih področij, osveščamo o pomenu družbene odgovornosti ter povezujemo gospodarske, socialne in druge interesne partnerje z namenom izvajanja in ustvarjanja projektov za več družbene odgovornosti v Sloveniji in v tujini. Enkrat letno organiziramo srečanje vseh članov inštituta, člani pa so vabljeni tudi na druge dogodke inštituta in njegovih partnerjev.

V inštitutu IRDO od leta 2008 združujemo približno 100 članov ter več partnerskih organizacij. Med njimi so tako velika, kot majhna in srednje velika podjetja, ustanove, zavodi, organizacije in številni znanstveniki, strokovnjaki, raziskovalci, zaposleni, študentje, upokojenci...

Med kolektivnimi člani so podjetja in organizacije, na srečanjih sodelujejo člani vodstva ali posameznih strokovnih področij, člani uprav ter predsedniki večjih slovenskih podjetij, organizacij in ustanov. Člani posamezniki so: študenti, raziskovalci, znanstveniki, strokovnjaki in vsi, ki se zavedajo pomena družbene odgovornosti in jo zato so-razvijajo.

V inštitut IRDO se lahko kadarkoli včlanijo pravne osebe iz gospodarstva in negospodarstva (kolektivno članstvo) in posamezniki (individualno članstvo), ki podpišejo pristopno izjavo oz. dogovor o kolektivnem članstvu, ter spoštujejo pravila inštituta.

Inštitut IRDO je nacionalna partnerska organizacija evropske mreže CSR Europe, preko katere naše člane dodatno informiramo o novostih na tem področju v svetu. Več: www.csreurope.org

Zakaj postati član Inštituta IRDO?

Inštitut IRDO svojim članom omogoča naslednje pravice in ugodnosti:

- sodelovanje pri oblikovanju programa dela in razvoja inštituta,
- promocija člana in njegovih projektov na spletnih straneh, na konferencah ter v izbranih strokovnih in drugih publikacijah inštituta,
- sodelovanje na panožnih in tematskih razpravah v povezavi z družbeno odgovornostjo, ki omogočajo izmenjavo izkušenj članov inštituta,
- brezplačen dostop do baze primerov dobre prakse s področja družbene odgovornosti,
- brezplačna udeležba na letnem srečanju članov inštituta in objava vseh članov v publikaciji srečanja,
- brezplačno prejemanje e-novic inštituta (e-informacije o aktivnostih članov inštituta, aktualnih dogodkih v Sloveniji in tujini, poročanje o aktualnih temah...),
- brezplačen dostop do virov informacij na portalu inštituta IRDO (informacijski portal za člane, partnerje in javnost z aktualnimi informacijami, povezavami, primeri dobre prakse, novicami članov in drugimi novostmi),
- s svojimi pobudami in predlogi lahko aktivno sodeluje pri načrtovanju dejavnosti Inštituta,
- seznanjen je z rezultati raziskav, ki jih je sofinanciral s članarino,
- dodatni popusti pri uporabi storitev in izdelkov inštituta (praviloma 20% popust na svetovanje, izobraževanje, založništvo, oglaševanje, raziskave, projekte).

slovenska nagrada
za družbeno odgovornost

www.horus.si

*sodelovati,
povezovati se,
soustvarjati*

Hvala, da ste z nami.

DO v Sloveniji

Vrtičkarstvo v Sloveniji ima nesluteno moč

V Sloveniji ima dve tretjini prebivalcev svoj vrt in živi v svoji hiši. Ali še poznate še kakšno evropsko državo, ki se lahko pohvali s toliko vrtovi? Zelenjava v Sloveniji pridelujemo na mikro površinah – povprečno le 6 m² na prebivalca, kar res ne zveni obetavno. Vendar moramo temu dodati še en uradni podatek, in sicer da se zelenjava v povprečju prideluje še na dodatnih 5 m² vrtnih površin kmečkih gospodarstev. [Več](#). Vir: Naša super hrana

Raziskava REUS 2019 – Minimalna potreba po energiji za gospodinjstva

Krizna situacija, ki jo je povzročil korona virus, je pri mnogih spodbudila odgovornejše ravnanje in globlje razumevanje pomena osnovnih življenjskih pogojev, ki nam jih zagotavlja sodobna družbeno-ekonomska ureditev. Med osnovne življenjske pogoje pa sodi tudi oskrba z energijo. Zato je smiselno predvideti koliko električne energije je treba zagotoviti za normalno delovanje sodobne družine.

V Raziskavi energetske učinkovitosti Slovenije – REUS 2019 smo 1.002 anketiranih gospodinjstev povprašali katere električne naprave imajo v svojih gospodinjstvih in kako jih uporabljajo. Na podlagi odgovorov anketiranih gospodinjstev smo naredili okvirni izračun minimalne potrebe po energiji, ki jo je treba zagotoviti slovenskim gospodinjstvom.

Približen izračun kaže, da minimalna letna potreba po električni energiji in stroški (brez gretja in klimatizacije) znašajo v povprečju 1.657 kWh oziroma 265 EUR*) za eno gospodinjstvo. To pomeni, da letna minimalna potreba po električni energiji in stroški (brez gretja in klimatizacije) za vsa slovenska gospodinjstva znašajo skupaj 1.366 milijonov kWh (1.366 GWh) oz. 219 milijonov EUR. [Več](#). Vir: Informa Echo, Raziskava energetske učinkovitosti Slovenij - REUS 2019

Futura DDB: Potrošniki zaupajo znamkam, ki vračajo družbi

Blagovne znamke tudi v tem težkem obdobju ne smejo obmolkniti, verjame Mija Gačnik Krpič, direktorica agencije Futura DDB. S tem namreč povečujejo tveganje, da bodo stranke preprosto odšle drugam. Ključ do uspeha večine znamk vidi v gradnji zaupanja potrošnikov.

Po besedah Mije Gačnik Krpič je prav v obdobju negotovosti komunikacija blagovnih znamk še toliko bolj potrebna – komunicirati in oglaševati bi morala tudi podjetja, ki imajo trenutno okrnjeno ali celo ustavljeno poslovanje. Kako se bodo njihovi potrošniki odzvali po koncu karantene, ko bo nastopila recesija, je namreč odvisno tudi od tega, kako bodo znamke z njimi komunicirale zdaj. »Če bodo znamke obmolknile, je tveganje, da bodo stranke odšle drugam, večje. Seveda pa se načini komunikacije razlikujejo glede na to, ali podjetje trenutno obratuje ali ne. Za podjetja, ki imajo dobro delujoče spletne trgovine in prodajo izdelke, ki se jih uporablja doma, je zdaj idealno obdobje za močne prodajne akcije. Vse druge znamke pa morajo graditi na zaupanju potrošnikov.« [Preberi več](#). Vir: Novinar Gašper Meden za Marketing magazin

Anketa posledice Covid – razmere v slovenskem gospodarstvu

Tukaj je [anketa](#) Štajerske gospodarske zbornice, s katero ocenjujejo razmere v slovenskem gospodarstvu. Nanjo so že odgovorili predstavniki večjih slovenskih podjetij, sedaj pa vabijo tudi vas, da z odgovorom nanjo prispevate k čim natančnejši oceni o razmerah v slovenskem gospodarstvu in o uporabi posameznih ukrepov, ki so z »megazakonom« že na voljo. Vir: Štajerska gospodarska zbornica

Večji pomen prehranske samooskrbe

Priložnosti za sodelovanje in povezovanje

Avtorica: mag. Danijela Kocuvan, Mariborska razvojna agencija

Pomemben vidik oskrbe slovenskega prebivalstva s hrano postaja varna, kakovostna in predvsem lokalno pridelana hrana. Potrošniki postajajo vedno bolj ozaveščeni, zanima jih zdravo prehranjevanje in s tem način pridelave in predelave hrane, njen izvor ter podpora lokalnim pridelovalcem kakovostne hrane.

Samooskrba s hrano postaja strateška prioriteta vseh držav, ki želijo zadržati politično samostojnost in neodvisnost, hkrati pa se zavedajo odgovornosti do svojih prebivalcev.

Ugotavljamo, da se je stopnja prehranske samooskrbe v Sloveniji precej zmanjšala:

1. Leta 1970: splošna stopnja prehranske samooskrbe v Sloveniji več kot 70 %
2. Leta 1980: splošna stopnja prehranske samooskrbe v Sloveniji 50 %
3. Leta 2018: sadje: 48 % zelenjava: 39 %, krompir: 48 %, žita: 68 %, meso: 81 %, jajca: 96 %.

Slovenija z domačo proizvodnjo ne zadosti svojim potrebam po kmetijskih proizvodih, okoli 60 % hrane uvažamo. Leta 2013 smo uvozili 955.000 ton hrane, 37 % iz sosednjih držav: Madžarske, Avstrije,

Italije, Hrvaške. (Si21, 2019). Najbolj ranljivi smo pri sadju in zelenjavi, kar se bo neposredno pokazalo tudi v letošnji sezoni.

Število kmetijskih gospodarstev v Republiki Sloveniji je 69.902 (SURS, 2016). Največ kmetijskih gospodarstev je v podravski regiji – 12.318 kmetijskih gospodarstev (sledi savinjska in pomurska regija, najmanj jih je v zasavski regiji), (SURS, 2010). Na žalost upada tudi število kmetijskih gospodarstev, med njimi največ malih kmetij.

Naši proizvajalci se srečujejo s številnimi izzivi. Eden od teh je, da so primarni proizvajalci pogosto nepovezani in zato tudi najšibkejši člen v agroživilskih verigah. Zelo težko se prilagajajo in odzivajo na hitre spremembe na trgu. Ne znajdejo se v množici pravil, ki jih narekuje trg. Svoje težave rešujejo sami, velikokrat nepovezano, s tem pa ogrožajo svojo ekonomsko varnost in obstoj ter si zmanjšujejo možnost za uspešen nastop na trgu. V primeru različnih kriz postanejo zelo ranljivi, s tem pa postane ogrožena tudi prehranska varnost države.

Naša odločitev - podpiramo domače!

Samooskrba Podravja

Marca 2020, ko so se v Sloveniji začeli vrstiti ukrepi v zvezi s koronavirusom, smo se na Mariborski razvojni agenciji (MRA) začeli na eni strani spraševati, kaj bo z našimi lokalnimi ponudniki, kako jih bo situacija prizadela in na drugi strani, kako ponudbo lokalne prehrane približati prebivalcem. Zaradi tega smo skupaj s KGZS Zavodom Maribor, KGZS Zavodom Ptuj, ZRS Bistra Ptuj, Fakulteto za kmetijstvo in biosistemske vede, RIC Slovenska Bistrica, RASG in drugimi organizacijami, začeli zbirati podatke lokalnih ponudnikov hrane in prehrabenih izdelkov iz Podravja. Seznam smo prvič objavili 20. 3. 2020. Skupaj s seznamom smo objavili tudi varnostna navodila za ponudnike ter varnostne nasvete za potrošnike. Vsak teden seznam ponudbe dopolnjujemo in ga ob petkih javno objavimo preko spletnih in Facebook strani organizacij (www.mra.si). V aktivno promocijo lokalnih ponudnikov so vključene vse občine v Podravju (41 občin), zato da pridejo informacije do prebivalcev po čim več kanalih. Za promocijo seznama skrbijo tudi Lokalne akcijske skupine. Na Mariborski razvojni agenciji upravljamo dva LAS-a, ki sodelujeta pri tej pobudi: TOTI LAS (območje Mestne občine Maribor in Občine Kungota) in LAS Lastovica (območje Občine Hoče-Slivnica, Občine Miklavž na Dravskem polju in Občine Starše). Želimo si, da prebivalci Podravja posegajo po slovenskih prehranskih produktih iz neposredne bližine kraja svojega bivanja. Zato je seznam oblikovan po posameznih območjih v Podravju. Veseli smo hitre-

ga odziva ponudnikov, saj seznam v tem trenutku beleži več kot 145 ponudnikov iz Podravja in 7 ponudnikov izven Podravja. Upamo, da se bodo ponudniki in kupci bolje spoznali in s tem navezali trajnejše stike tudi po ukinitvi ukrepov.

Prepričani smo, da mora biti vsak družbeno odgovoren do skupnosti v kateri živi in deluje ter s tem prispeva svoj del k razvoju države in širše. Zato se ne vprašujemo, kaj bo za nas naredila država, vprašajmo se raje: »KAJ LAHKO SAM NAREDIM ZA VEČ LOKALNE HRANE?« V prvi vrsti se odnos do hrane vzpostavlja v družini, poskrbimo za manj zavržene hrane. Organizirajmo se pri nakupu sveže, lokalno pridelane hrane. Na voljo imamo veliko možnosti: nakup na tržnici, nakup na kmetiji, nakup zabojčka, partnersko kmetijstvo, izmenjava med sosedi ter nakup preko spleta. V kolikor imamo to možnost si uredimo svoj vrt. Možnosti je veliko, le odločiti se moramo.

Prehranska samooskrba dobiva večji pomen pri samostojnosti in neodvisnosti države. Vse besede o samooskrbi bodo postale prazna črka na papirju, če temu ne sledijo dejanja v praksi. Ker sta povezovanje in sodelovanje šibka točka na marsikaterem področju upamo, da je prihod koronavirusa priložnost, da prevetrimo svoj način razmišljanja in delovanja ter svojo prihodnost načrtujemo bolj družbeno odgovorno.

TRAJNOSTNI UČINKI SAMOOSKRBE SOCIALNO-EKONOMSKI IN OKOLJSKI UČINKI

ČLOVEŠKI KAPITAL

ustvarjanje boljših možnosti zaposlovanja na lokalni ravni, s spodbujanjem prenosa znanja in usposabljanja

FINANČNI KAPITAL

podpora lokalnim storitvam in dobaviteljem in povečano zadrževanje denarja v lokalnem gospodarstvu

FIZIČNI KAPITAL

podpora lokalni trgovini in trgu

SOCIALNI KAPITAL

izboljšanje prehrane in zdravja s povečanim dostopom do hranljivih živil, povečanje socialnih stikov med ljudmi, povečanje razumevanja povezav med hrano, okoljem in zdravjem, povečanje možnosti za udeležbo skupnosti, večje sodelovanje med podjetji

NARAVNI KAPITAL

spodbujanje pridelovalcev, da sprejmejo bolj okolju prijazne proizvodne sisteme, generiranje kratkih verig, krepitev sposobnosti preživetja tradicionalnih kmetijskih sistemov, ki koristijo okolju, ohranjanje čistega zraka, tal in vode, vključno z zmanjšanim onesnaževanjem in odpadki

Dostojno delo za vse – Decent work for all

S projektom si projektni partnerji prizadevajo predvsem dvigniti ozaveščenost o dostojnem delu v strokovni in splošni javnosti in med deležniki na trgu dela.

Izvedene bodo naslednje projektne aktivnosti z namenom doseganja zastavljenih ciljev:

- Prenos in uporaba znanj in dobrih praks iz Norveške.
- Priprava koncepta Dan za dvojnika (Duo day) kot podpora zaposlovanju dolgotrajno brezposelnih in dve izvedeni aktivnosti v praksi.
- Priprava in izvedba vsebine usposabljanj o dostojnem delu.
- Izdelava promocijskega materiala in izdelkov za ozaveščanje o dostojnem delu v Sloveniji.
- Organizacija usposabljanja o dostojnem delu za 250 javnih uslužbencev in 250 delodajalcev.
- Organizacija konference za ozaveščanje o dostojnem delu.
- Načrtovanje in vodenje medijskih kampanj za spodbujanje dostojnega dela v Sloveniji.

Pričakovani rezultati

- Usposobljeni javni uslužbenci in delodajalci za zagotavljanje pogojev dostojnega dela.
- Okrepljeno sodelovanje med vključenimi socialnimi partnerji, deležniki in drugimi udeleženci projekta.
- Uvedba in uveljavitev koncepta Dan za dvojnika.
- Izboljšana ozaveščenost o dostojnem delu med najširšim prebivalstvom (splošna javnost).

Ciljna skupina projekta

- Delodajalci,
- javni uslužbenci,
- brezposelni,
- socialni partnerji,
- odločevalci,
- nevladne organizacije in
- splošna javnost.

Projekt traja od **1. 3. 2020** do **28. 2. 2022**.

Projektni partnerji so Zavod RS za zaposlovanje, The Norwegian Labour and Welfare Administration (NAV Norge), Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in IRDO – Inštitut za razvoj družbene odgovornosti.

Projekt je vreden **105.070,00 EUR**. Financiranje zagotavlja **EEA and Norway Grants** preko **Innovation Norway** v višini 82,1 %. Vodja projekta **Sabrina Urnaut**: sabrina.urnaut@ess.gov.si.

Navdihni.me—zgodbe ljudi za ljudi

Njihovo poslanstvo je navdihovati ljudi za pozitivne spremembe. Začeli so kot eden od projektov Insights, družbe za odkrivanje in razvoj potencialov, d.o.o., in kar kmalu prerasli v revijo, ki ima čudovit tim. Člani in članice tima so tudi tisti in tiste, ki so pripravljali odgovore na naša vprašanja, torej Natalie Cvikl Postružnik (kot odgovorna urednica), Mirela Smajić, Rok Kralj, Tadej Peric (Južnoafriška Republika), Eva Žunec, Sanja Rubinić, Amadeja Mlakar, Saša Gerčar, Gorazd Postružnik, Miranda Čović (Hrvaška).

Spraševala: Anita Hrast

Kaj je revija [navdihni.me](#)?

(op. odgovore so pripravili vsi člani in članice tima Navdihni me, zato jih posebej z imeni ne navajamo. Pri ostalih vprašanjih pa so posamezni odgovori opremljeni z njihovim avtorstvom.)

Revija Navdihni.me je revija z zgodbami ljudi za ljudi. To je revija, ki s svojimi zanimivimi, aktualnimi in resničnimi vsebinami spodbuja bralca k zavedanju in prevzemanju odgovornosti za lastno življenje. S svojimi iskrenimi zgodbami ljudi za ljudi navdihuje in spodbuja pozitivno naravnost do življenja. Resnične zgodbe ljudi o neverjetnih padcih in vzponih so nenehni opomnik na čudeže, ki se dogajajo pogumnim in vztrajnim. Revija Navdihni.me poskrbi, da na čudeže nikoli ne pozabimo. S čudovito in kreativno ekipo soustvarjamo čudovito zgodbo o zgodbah, ki bralce motivirajo v pozitivno naravnost do sveta in pogumno življenje z več radosti, srčnih odnosov, osebnega zdravlja in zadovoljstva.

Revija Navdihni.me je izvir, povezava, osebni prostor ... Odpira nova obzorja, ponuja zavetje, sveže ideje in motivacijo posameznika ter družbe. Je nekaj, kar potrebuje prav vsak v nekem trenutku - za opomnik, da je mogoče prav vse, če si to res želimo, da nikoli ni prepozno za pozitivne spremembe in da vsak šteje.

Revija Navdihni.me je zbir navdihujočih zgodb iz dejanskega življenja ljudi, ki motivirajo in nas spodbujajo, da se premaknemo iz cone udobja in storimo to, kar smo si že od nekdaj želeli. Te zgodbe nas učijo o tem, da sprejmemo lekcije iz tega, kar se nam dogaja, tudi če ni bilo vedno tako, kot bi si želeli, in zberemo pogum ter nadaljujemo. Učijo nas, da vedno obstaja upanje.

Revija Navdihni.me je ambiciozen in hkrati neambiciozen projekt. Tako kot samo življenje posameznika, ki se ga ne da vsega zjeti in do konca

definirat. Revija je tudi odgovor na novice, ki ponujajo samo negativno plat zgodbe, in se raje osredotoča na pozitivne zaključke. Koliko nas je takšnih, ki smo enkrat, če ne večkrat, iz različnih razlogov pristali v slepi ulici, se pobrali in četudi prizadeti, zaživeli bolj kakovostno življenje? Življenje, ki je po neprijetni izkušnji ponudilo še več odtenkov ali celo barv? Revija svoje bralce navdihuje z zgodbami ljudi, ki nas obkrožajo, se z njimi srečujemo na ulici, v pisarni ali drugod. Z ljudmi, ki jih mogoče včasih tudi malce ocenjujemo in predalčkamo, nevedoč, kaj so doživeli in kakšna sporočila nam lahko ponudijo.

Zato je revija Navdihni.me posebej dragocena, saj nas navdušuje in navdihuje z zgodbami ljudi. Bodi si, da gre za zgodbo upokojenke, ki je po uspešni karieri zaživela kakovostno upokojsko življenje, ali pa zgodbo frizerke, ki je mogoče prav zaradi svojih slabih izkušenj iz otroštva postala prostovoljka in sedaj pomaga ranljivim skupinam v svoji občini.

Takšne zgodbe ne bogatijo samo bralcev, ampak tudi nas, ki jih skupaj z intervjuvanci ustvarjamo. Nastajajo zelo spontano, so produkt novega poznavanja in spoznavanja osebe, ki ima za sabo slabo izkušnjo, a jo je uspela preseči, brez da bi postala zagrenjena, ampak le še bolj modra. Zdi se mi, da takšen pogled pomaga v marsikateri življenjski situaciji, kjer je potrebno zbrati moči in se pobrati. Revija Navdihni.me je zakladnica dobrih in navdi-

hujočih zgodb neverjetnih posameznikov, ki so si drznili prestopiti meje in omejitve ter slediti svojim sanjam.

Kako ste prišli na idejo za to revijo in portal?

Pri svojem delu (delavnice, izobraževanja, coachin-gi, dogodki, poslovne transformacije ...) spoznavamo izjemne ljudi, katerih zgodbe niso slišane. So pa hkrati primeri iz našega, slovenskega okolja, da gre in se da. Korak naprej, da jih začnemo zbirati in objavljati, je bil organski.

Kaj ste se v 3 letih naučili?

Tadej:

Da je zgodb toliko, kot je ljudi, da je vsaka zgodba poučna in posebna.

Zgodbe, ki opisujejo življenja ljudi, življenja, polna vzponov in padcev, dobrega in slabega. Zgodbe o življenjskih preobratih, o neskončni življenjski moči, resnične zgodbe, ki dajejo zagon, inspiracijo, motivacijo ter pomoč.

Zgodbe, ki morda nekomu, bralcu ali bralki, dajo prav tisto pomoč, zagon ki jo (ga) iščejo tisti trenutek.

Prva lekcija:

Naučili smo se, da ljudje, ne glede od kod so, kdo so in kaj počnejo, iščejo nek občutek pripadnosti, da niso (nismo) sami v svojih stiskah, da se vsi borimo za nek boljši jutri. Da ljudje hrepenijo po nekem »internem miru«, sproščenosti, poslanstvu in »pomenu« našega življenja.

Druga lekcija:

Da je potrebno deliti zgodbe, ker s tem prispevamo k boljšemu jutri vseh nas, ker ima vsaka zgodba (članek) moč, da lahko komu spremeni življenje na boljše.

Mirela:

V tem času, odkar sodelujem z revijo navdihni.me, sem se naučila, da dobre zgodbe sejejo navdih, pogum in ljubezen. Da bralca lahko pritegnemo tudi s pozitivnimi zgodbami, ki dajejo upanje in zmožnost ustvarjanja. Moč pozitivnih zgodb je večja od zgodb, ki so zasnovane na strahu. Razodevanje pozitivnih zgodb omogoča virusu sreče, da naleze cel planet.

Amadeja:

Ponosna sem, da sem lahko del te skupine, da lahko spoznavam in zapišem zgodbe, ki dvigujejo pozitivnost, motivacijo, navdih in srčnost. V teh letih sodelovanja z revijo sem se naučila, da vedno obstaja pot, vedno je možnost, če jo le znamo videti.

Kako spremljate spremembe, ki se v nas dogajajo zaradi krize?

Mirela:

Ljudje smo bitja ugodja, ne maramo sprememb. Če so nujne, jih pogosto odlašamo do zadnjega. Zdaj smo prisiljeni iti skozi spremembe v svojem notranjem svetu, ki so jih sprožile spremenjene razmere v zunanjem svetu. Edina stalnica v življenju je sprememba. Ta misel mi je zelo blizu, zato trenutno situacijo doživljam priložnost za osebno rast, boljše spoznavanje sebe in svojih notranjih vzvodov v izrednih razmerah.

Miranda:

Spoznala sem, kaj je najbolje zame, ko sem sama šla skozi spremembe teh nekaj zadnjih let. Ne spremljam preveč novinarskih in informativnih spletnih portalov, smo toliko, da vem, kje smo in kdaj se bo končala ta korona zgodba. Pogovarjam se z ljudmi, ki so mi blizu, o tem, kako se počutijo zaradi vsega, kar se dogaja. Vem, da nisem sama v situaciji, za katero se strinjamo, da je skoraj surrealna. Zame osebno je zelo pomembno imeti obveznosti, delo, ki mi zavzame velik del dneva in mi misli usmeri stran od negativnosti.

in@sights

BREZPLAČNI WEBINARJI
NAVDIHNI ME V ČASU SPREMEMB

9

ANDREJ IVANUŠA
Kako vse, kar se nam zgodi, spremeniti v zanimivo zgodbo
Petek, 1 maj, 7:30 PM

10

MIRELA SMAJIČ
Kako skozi knjige najti navdih za življenje?
Ponedeljek, 4 maj, 7:30 PM

11

KATJA PEČEK POREDOŠ
Sem podjetnica in mama. Kako je s starševstvom v teh "socialno depriviranih" časih?
Sreda, 6 maj, 7:30 PM

12

EVA ŽUNEC
Kako se povezati z naravo (na res naraven način)?
Petek, 8 maj, 7:30 PM

13

DUBRAVKA REHERNAK
Spoštljiva komunikacija in ustvarjanje dobrega stika
Ponedeljek, 11 maj, 7:30 PM

14

VESNA CESAR
Kako si dvigniti vibracijo skozi gibanje
Sreda, 13 maj, 7:30 PM

15

MIRANDA ČOVIČ
Korona je tukaj. Življenje bo vedno drugačno. Ampak: a ni bilo drugačno že prej?
(in English)
Četrtek, 14 maj, 7:30 PM

16

MAG. NATALIE CVIKL
POSTRUŽNIK
Final webinar
Petek, 15 maj, 7:30 PM

Kako bo potekalo?

Povsem enostavno. Prijavite se na <https://in@sights.si/brezplacni-webinarji-navdihni-me-v-casu-sprememb/>. Na vaš e naslov vam bomo poslali linke in gesla za pristop k webinarju. Slednji bodo trajali okrog 30 minut in jih bomo snemali.

in@sights.si

Kaj bi nam sporočili, kako se naj soočamo s spremembami?

Eva:

Ostanite tenkočutni. Dostopni za soljudi. Zdaj je priložnost, da najdete svoj notranji mir, vizijo za naprej in okrepite stike z ljudmi, ki so vam pomembni. Samo tako ostanemo prizemljeni in človeški.

Tadej:

Sprejeti, da smo v novi fazi naše realnosti in da bo ta faza za nekatere imela zelo velik, močan, celo destruktiven efekt. Soočiti se je potrebno tako, da sprejmemo dejstva in začeti kreirati in ustvarjati neko novo realnost, ki bo trajna, bolj kakovostna in se tudi zavedati, da je v nas samih moč, da se postavimo spet na noge, da postavimo neke nove temelja. Znanja imamo, voljo imamo, sedaj je potrebno uporabiti vse elemente, ki nas sestavljajo, in začeti znova. Nazaj v preteklost ne moremo (in nekateri tudi tega ne želimo). Preteklost nas uči, a najpomembnejši je danes, sedanji trenutek je vse, kar imamo.

Mirela

S spremembami se je treba soočiti pogumno, zavestno in potrpežljivo. Spremembe nas mečejo iz cone udobja, kar ni tako slabo za nas. Če smo odvisni od cone udobja, potem prepuščamo vajeti svojega življenja in pustimo, da se nam življenje dogaja. V tem stanju ni nobenega napredka ali rasti, naš svet pa se začne razkrajati. Nobena sprememba samo po sebi ni ne slaba ne dobra. Naš odziv je ta, ki bo nastalo spremembo definiralo kot dobro ali slabo stvar. Točka moči je v sedanjem trenutku, zato pogumno in zavestno z veliko ljubezni in sočutja do sebe in drugih, izberimo pot pozitivnih sprememb za nas in cel planet.

Miranda:

Spremembe in soočanja z njimi mi kar ležijo; relativno hitro se jim prilagajam. Navadila sem se na spremembe, ker so del nas in del vsega, kar nas obkroža. Spremembe so naravne in jih je dobro sprejeti kot takšne. Meni osebno je najbolj pomagalo to, ker sem se zadnja leta nenehoma odločala stopiti iz svoje cone udobja in premikala lastne meje – tako se sedaj lažje soočam s situacijami, ki prinašajo spremembe. Moj nasvet je torej: premikajte meje, najprej z majhnimi koraki in toliko, kot sami zmorete; ustvarite si neko dnevno rutino – saj je najvažnejše začeti.

Še kakšen nasvet, namig ali karkoli menite, da bi nam lahko še sporočili?

Eva:

Podpirajmo iniciative, ki verjamemo in delujemo v smeri trajnostnega razvoja za boljšo družbo in povezan planet. Hvala.

Sanja

Dejansko se prave spremembe še niso zgodile. Res je, da se je vse ustavilo, ampak prave spremembe šele prihajajo. Trenutno še ne moremo ali pa nečemo uvideti, kaj vse se je spremenilo v nas samih, zato čustveno valovanje pripisujemo karanteni. Je kot vihar v kozarcu vode. Ne zavedamo se, da je karantena samo pokazala naše šibke točke, a da nam je »zaustavljeno« karantensko življenje ponudilo možnost, da se ponovno povežemo s samim seboj. O tem, kako se soočiti s spremembami, pa na žalost ni samo enega odgovora. Mogoče se moramo bolj poigrati z besedami in se namesto vprašanja »kaj moram narediti«, raje vprašati »kaj si želim narediti«. Predvsem se mi zdi pomembno, da moramo ugotoviti in si priznati, da se nam v tej fazi ni potrebno naučiti 5 jezikov, obvladati joge ali kaj tretjega. Šele ko bomo opustili *to-do* seznam, nas bodo poiskali odgovori na vprašanja, ki nas najbolj tarejo, tudi če so to težka vprašanja, kot je »kaj spremeniti v življenju«, da bolj kakovostno zaživim.

Amadeja:

Znašli smo se v težkih časih, zato je zelo pomembno, da ohranimo sebe, da si dovolimo (p)ostati to, kar smo in da ne izgubimo vere in upanja v boljši jutri. Pomagajmo si med seboj, izpustimo zamere, preteklost, srce raje napolnimo z veseljem, ljubeznijo, optimizmom, drznimo si slediti svojim sanjam in dovolimo si uresničiti svoje želje.

NAVDIHNI.ME

ZGODBE LJUDI ZA LJUDI

Kdo vse sodeluje, komu ste namenjeni?

Namenjeni smo pravzaprav vsem, ki želijo spoznati zgodbe drugih ljudi, ki so uspeli preseči notranje vzorce, omejujoča prepričanja ... in se podati na pot odkrivanja lastnih potencialov in njihovega razvoja.

Natalie Cvikel Postružnik

Coachinja, lingvistka, novinarka, pronicljiva mentorica in predavateljica, ki tistim, ki to želijo, vedno pokaže pot naprej.

Rok Kralj

Navdihujejo ga ljudje, vsak posameznik s svojimi izzivimi in priložnostmi. Je zaprisežen odgovornosti.

Eva Žunec

Strastna bralka in vseživljenjska ljubiteljska pisateljica, zaprisežena optimistka, ki v mozaik boljšega sveta polaga svoje kamenčke.

Mirela Smajić

Sanjavka, brezpogojno zaljubljena v življenje, ki ga časti z vsakim vdihom in izdihom.

Amadeja Mlakar

Zgodovinarica in sociologinja, ki z otroškim zanimanjem v očeh išče navdih v svetu okoli sebe.

Gorazd Postružnik

Je veliki tehnični navdušenec, pacifist, ljubitelj raznolikosti. Je osebnost, ki mu izzivi niso tuji.

Sanja Rubinić

Pozivna, družabna in vztrajna oseba. Po poklicu novinarka, uživa v branju, hoji in planinarjenju.

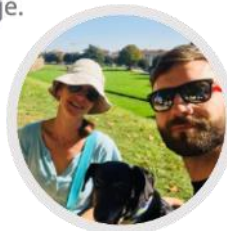
Saša Gerčar

Influencerka, ki je izkusila izgorelost na lastni koži – in spremenila življenje.

Tadej Peric

Svetovni popotnik, tuje kulture in pokrajine ga navdušujejo.

Miranda Čović

Magistrica poslovnih znanosti, ljubiteljica živali in pripovedovalka zgodb.

Mladi, podjetništvo in družbena odgovornost

Moje misli, moja dejanja, moja zgodba v času #ostanidoma

Kako doživljaš samoizolacijo, kaj najraje počneš v tem času, kaj najbolj pogrešaš? Imaš kakšen komentar na dogajanje v svetu in pri nas ali pa morda razmišljaš že o času potem in kako nas bo ta izkušnja spremenila? Morda že veš, kaj bo prva stvar, ki jo boš naredil, ko bomo lahko spet skupaj tudi iz oči v oči brez ekrana in (kaj bi brez njega!) nujnega wi-fi signala med nami?

- *Mlad.si vabi, da deliš svoje občutke o tem, kaj najraje počneš v tem času, kaj najbolj pogrešaš. Imaš kakšen komentar na dogajanje v svetu in pri nas ali morda razmišljaš že o času potem in kako nas bo ta izkušnja spremenila? Morda že veš, kaj bo prva stvar, ki jo boš naredil, ko bomo lahko spet skupaj? Mlad.si želi deliti tvojo zgodbo.*
- *Besedilo s sliko (če želiš, lahko pošlješ fotografijo izdelka, ki si ga ustvaril) pošlji na naslov uredništva: info@mlad.si in tvojo zgodbo bodo objavili.*
- *Če ne želiš biti poimenovan (na primer z imenom in krajem) si določi poljubno ime ali avatar. Pomembno je, da tudi kdo drug sliši tvojo zgodbo in lahko morda tako lažje preživi dneve izolacije, ki so še pred nami.*

Besedilo s sliko (če želiš, lahko pošlješ fotografijo izdelka, ki si ga ustvaril) pošlji na naslov uredništva: info@mlad.si in tvojo zgodbo bomo objavili tukaj. Če ne želiš biti poimenovan (na primer z imenom in krajem) si določi svoje ime ali avatar.

Pomembno je, da tudi kdo drug sliši tvojo zgodbo

in lahko morda tako lažje preživi dni izolacije, ki so še pred nami. In še nekaj: tvoje misli in občutenja lahko postanejo pričevalke nekega obdobja, ki, ko mine, upajmo, bomo nanj lahko gledali ne kot na izgubljeni čas temveč na dni, ki so nam dali zagon za nove ideje, morda nova spoznanja o sebi in svetu okoli nas.

Bodi del "leta 0" in deli svoje misli, piši o tem kam (ne)greš, kaj najbolj pogrešaš morda. In povej naprej, prosim, hvala!

Povezava: [Moje misli, moja dejanja, moja zgodba v času #ostanidoma \(https://www.mlad.si/blog/moje-misli-moja-dejanja-moja-zgodba-v-casu-ostanidoma/\)](https://www.mlad.si/blog/moje-misli-moja-dejanja-moja-zgodba-v-casu-ostanidoma/)

Facebook: <https://www.facebook.com/www.mlad.si/posts/1118198191879703>

Instagram: https://www.instagram.com/p/B-pR04bFs5V/?utm_source=ig_web_copy_link

Vir: uredništvo mlad.si

Mladi raziskovalci in inovatorji

24. aprila 2020 je Zbeza prijateljev mladine s posebnim dogodkom na daljavo, v živo iz centra našega mesta, razglasila rezultate Mladi za napredek Maribora 2020. Zaradi znane situacije s korona virusom, so bili razglašeni le rezultati in nagradi naj mentor in naj šola. Ko bo opravljen izbor, bodo razglasili tudi najboljšega posameznega avtorja oz. avtorico.

Med osnovnimi šolami se je po številu točk na prvo mesto uvrstila **OŠ Janka Padežnika**, sledita ji **OŠ borcev za severno mejo** in **OŠ Bojana Iliča**. **Najboljša mentorica** v kategoriji osnovnih šol je **Mateja Slana Mesarič** iz **OŠ Janka Padežnika**.

Dvajset osnovnih šol je letos prijavilo 103 naloge, oddanih je bilo 70 nalog. Sodelovalo je 111 osnovnošolcev in osnovnošolk ter 68 mentorjev.

Med srednjimi šolami je bila za najuspešnejšo razglašena **II. gimnazija**, **Srednja elektro-računalniška šola** je zasedla drugo mesto, na tretje se je uvrstila **Prva gimnazija**. **Najboljši mentor** v kategoriji srednjih šol je **Drago Meglič** iz **II. gimnazije Maribor**.

Šestnajst srednjih šol in gimnazij je letos prijavilo 177 nalog, oddanih je bilo 110 nalog. Sodelovalo je 162 dijakov in dijakinj osnovnošolcev ter 84 mentorjev.

Štiri srednje šole in gimnazija so pripravile 26

inovacijskih predlogov, oddanih je bilo 15. Pri nastajanju inovacijskih predlogov je sodelovalo je 28 dijakov in dijakinj ter 10 mentorjev.

Nagrado Pustolovščina za šolo, ki je v primerjavi s preteklim letom najbolj napredovala, prejme **Biotehniška šola Maribor**.

Upajo, da bodo lahko vsem nagrajencem letos čestitali tudi na javni prireditvi in podelili še nagrade naj avtor, naj mentor, naj šola in še kakšno. V tem trenutku tudi o rokih razpisa državnega srečanja še ni konkretnjših informacij, je pa po besedah organizatorja letošnja izvedba še vedno v načrtu. Kaj več bo znanega po prvomajskih praznikih. Takrat bodo pri Zvezi prijateljev mladine Maribor tudi objavili seznam predlaganih nalog za prijavo na državno srečanje.

Rezultate Mladi za napredek Maribor 2020 najdete [tukaj](#) ali v zbornikih – [za OŠ](#) in [za SŠ](#), prenos razglasitve pa si še vedno lahko ogledate na naši [FB strani](#).

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo, čestitke pa veljajo tudi vsem ostalim sodelujočim avtorjem in njihovim mentorjem, ki so v letošnjem letu uspešno pripravili in zagovarjali svoje raziskovalne naloge ali inovacijske predloge.

Vir: Zveza prijateljev mladine Maribor

Javni razpis »Spodbujanje trajnostne poslovne strateške transformacije in razvoj novih poslovnih modelov v slovenskih podjetjih za lažje vključevanje v globalne verige vrednosti«

Predmet javnega razpisa je financiranje trajnostne poslovne strateške transformacije v malih in srednje velikih podjetjih in razvoj njihovih poslovnih modelov ter sofinanciranje izvedbenih projektov za lažje vključevanje v globalne verige vrednosti.

Predvidenih je pet rokov za oddajo vlog: 4. rok: **30.9.2020** in 5. rok: **23.4.2021**.

Cilj javnega razpisa je dvig mednarodne konkurenčnosti in izvozne intenzivnosti malih in srednje velikih podjetij skozi trajnostno poslovno strateško transformacijo poslovanja.

Cilji javnega razpisa se bodo dosegli z naslednjimi aktivnostmi:

- vključitev vsaj 60 malih in srednje velikih podjetij v proces trajnostne poslovne strateške transformacije, v katerem bodo pripravila trajnostne poslovne strategije in nove poslovne modele ter predloge izvedbenih projektov za uresničevanje trajnostnih poslovnih strategij
- finančna podpora za vsaj 60 izvedbenih projektov podjetij, ki bodo pomembno prispevali k uresničevanju trajnostnih poslovnih strategij podjetij

Operacije se bodo izvajale na dveh programskih območjih:

- Kohezijska regija vzhodna Slovenija in
- Kohezijska regija zahodna Slovenija.

Vsi potrebni podatki in navodila, ki bodo omogočila izdelavo popolne in pravilne vloge za dodelitev sredstev, so navedeni v razpisni dokumentaciji, ki bo od dne objave javnega razpisa dalje objavljena na spletni strani agencije: www.spiritslovenia.si/razpisi.

Dogodki, konference, novice

EUROPEAN
BUSINESS
SUMMIT

TRANSFORMING BUSINESS
FOR A SUSTAINABLE EUROPE

DUE TO COVID-19, OUR SUSTAINABILITY SUMMIT
2020 HAS BEEN
POSTPONED TO 26-27 OCTOBER (TBC)

WEBINAR Webinar - Beyond COVID-19 and the CEOs Call: A European Pact for Sustainable Industry

Sreda, 6. maj 2020, 11.00-12.30

WEBINAR - Sectorial Approaches to Responsible Sourcing

Sreda, 6. maj 2020, 14.00-16.00

WORKSHOP - Responsible Trucking

Četrtek, 28. maj 2020, 9.00-16.00

WORKSHOP - Beyond Due Diligence

Četrtek, 11. junij 2020, 11.00 - 16.00

WEBINAR - Future of Work on New Career Paths

Četrtek, 18. junij 2020, 11.00—12.00

WEBINAR - Products as a Service

Četrtek, 25. junij 2020, 11.00-11.45

WEBINAR - Biodiversity & Industry Platform: Kick off

Četrtek, 25. junij 2020, 16.00-17.00

WORKSHOP - Action for Change

Sreda, 8. julij 2020, 9.00-16.00

WEBINAR - NPO Meeting

Četrtek, 10. septembra 2020, 11.00-12.00

WORKSHOP - EU-Africa Platform: Kick-off

Četrtek, 24. septembra 2020, 9.00-26.00

Prispelo več kot 700 prijav, izbranih 30

Evropska komisija je razpisala evropsko tekmovanje za socialne inovacije 2020 - s 150.000 EUR bo nagradila tri inovacije na področju trajnostne mode. Do poteka roka za prijavo 4.3.2020 so prejeli 766 prijav iz različnih držav. Strokovni ocenjevalci in sodni senat so izbrali 30 polfinalistov, ki so se prebili v naslednji krog in jih bodo razglasili v začetku maja. Vsakemu polfinalistu bo dodeljen lokalni coach, s katerim bodo lahko delali in razvijali ideje ena na ena.

V začetku julija se seli tekmovanje v Amsterdam na Nizozemsko.

Evropska komisija je 20.1.2020 objavila evropski natečaj za socialne inovacije za leto 2020. V okviru teme Reimagine Fashion: Spreminjanje vedenja za trajnostno modo, letošnje tekmovanje išče projekte v zgodnji fazi, ki bodo spremenili načine proizvodnje, nakupa, uporabe in recikliranja mode ter spodbudili bolj trajnostne spremembe v vedenju potrošnikov. Natečaj je namenjen udeležencem iz vseh držav članic EU in pridruženih držav iz programa Horizon 2020 do roka za prijavo v sredo, 4. marca. Žirija bo novembra izbrala tri zmagovalne ideje, od katerih bo vsaka prejela nagrado v višini 50.000 EUR. Članica letošnje 12-članske žirije je na mednarodni ravni tudi mag. **Anita Hrast**, direktorica Inštituta za razvoj družbene odgovornosti.

Cilj evropskega tekmovanja za socialne inovacije 2020 je izboljšati vpliv mode na okolje in družbo. Državljeni EU letno kupijo več kot 12 kilogramov oblačil, katerih proizvodnja prispeva v ozračje 195

milijonov ton CO₂ in porabi 46 milijard kubičnih metrov vode. Oblačila predstavljajo med 2% in 10% vpliva na okolje celotne potrošnje v EU. Hkrati več kot 30% oblačil v garderobah Evropejcev ne uporabljamo že vsaj eno leto. Ko jih zavržemo, se več kot polovica oblačil ne reciklira, ampak konča v mešanih gospodinjstvih odpadkih in jih nato pošljemo v sežigalnice ali na odlagališča.

Letos je v središču pozornosti: Reimagine Fashion: Spreminjanje vedenj za trajnostno modo. Januar-skemu začetku tekmovanja na spletu je 12. februarja v Valenciji v Španiji sledila uradna predstavitvena konferenca in serija webinarjev po zagonu tekmovanja. Trideset polfinalistov bo julija 2020 povabljenih na Evropsko akademijo za socialne inovacije, kjer bodo deležni mentorstva in usposabljanja za sestavljanje svojih razvojnih načrtov. Drugi krog ocenjevanja bo določil 10 finalistov.

Tekmovanje organizira Evropska komisija s podporo Nesta Challenges, Kennisland, Ashoka Spain, Evropske mreže živih laboratorijev in Scholz & Friends.

PRO PR

CONFERENCE

networking in motion

NEW DATE

September 9th-12st, 2020

Hotel Breza & Aparthotel Rosa,
Terme Olimia, Podčetrtek - Slovenia

www.pro-pr.com

Razpisi in priložnosti

EIC Accelerator Pilot

Nov program v Horizon 2020. **Do 70% subvencije.** Razpis je namenjen samostojni prijavi SME podjetij (do 250 zaposlenih). V skladu z novim modelom financiranja bodo lahko zelo inovativni projekti dosegli skupno vrednost **do 17,5 milijona EUR (2,5 milijona EUR nepovratnih sredstev in 15 milijonov EUR lastniškega kapitala).** Zadnji roki za oddajo vlog v Horizon2020: 19.5.2020 ter 7.10.2020. [Več tukaj.](#) Vir: Tiko Pro

Razpisi Evropske komisije za sofinanciranje projektov v okviru programov »Pravosodje« in »Pravice, enakost in državljanstvo« – roki za prijavo podaljšani za 2 tedna

Ministrstvo za pravosodje RS obvešča, da je Evropska komisija v okviru programov »Pravosodje« in »Pravice, enakost in državljanstvo« objavila razpise za sofinanciranje projektov na področju pravosodja in temeljnih pravic. Projekti so lahko dolgi do 24 mesecev. Večina projektov mora imeti minimalno vrednost zahtevka za financiranje s strani EU v višini najmanj 75.000 EUR. V programu »Pravosodje« je EU sofinanciranje v vrednosti do 90 %, v programu »Pravice, enakost in državljanstvo« pa do 80%. Zaradi pojava korona virusa je Evropska komisija roke za prijavo podaljšala za dva tedna. [Več.](#)

Kam po pomoč? Kako lahko pomagam?

Dragi prostovoljci, prostovoljke in vsi, ki potrebujete pomoč! Kot ste verjetno seznanjeni, se v času epidemije **pomoč dostave nujnih potrebščin za preživetje/zdravil ranljivim skupinam in varstvo otrok** za delavce v kritični infrastrukturi organizira na občinski ravni. Za vas je Slovenska filantropija na enem mestu zbrala podatke, na koga se lahko za tovrstno pomoč obrnete, ravno tako pa tudi podatke, **kje lahko izrazite svojo pripravljenost za pomoč**, če je/bo ta potrebna. [Več.](#)

Borzenov natečaj za študente za najboljše magistrsko delo s področja trajnostne energije

Natečaj za najboljše magistrsko delo na temo trajnostne energije je že drugi po vrsti. K sodelovanju vabi vse študente, ki so oziroma bodo svoje magistrsko delo končali in uspešno zagovarjali v obdobju od 1. januarja 2019 do 30. septembra 2020. Tema magistrskega dela mora obsegati področje obnovljivih virov in učinkovite rabe energije, najboljše delo pa bo nagrajeno s 3.000 EUR. Poleg nagrade se študentje potegujejo tudi za javno priznanje ter se preizkušajo v reševanju sodobnih izzivov trajnostne energetike. Prijave potekajo vse **do 7. oktobra 2020** preko spletne strani www.trajnostnaenergija.si, kjer so na voljo tudi vse ostale informacije v zvezi z [natečajem](#). Vir: Mreža za družbeno odgovornost Slovenije

PODALJŠAN ROK ZA PRIJAVO

7. MAJ 2020 OB 12:00!

- mobilnost mladih (mladinske izmenjave in mobilnost mladinskih delavcev),
- strateška partnerstva na področju mladine,
- mladinski dialog,
- projekti prostovoljstva,
- pripravništva in zaposlitve.

EVROPSKA SOLIDARNOSTNA ENOTA

Call for papers

NAZIV	ORGANIZACIJA	SPLETNA STRAN	ROK ZA ODDAJO
"CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY ACROSS ENTREPRENEURIAL PERCEPTION"	World Review of Entrepreneurship, Management and Sustainable Development	https://www.inderscience.com/info/ingeneral/cfp.php?id=5084	Full paper by November 1, 2020
"KNOWLEDGE MANAGEMENT: PARADIGMS, APPROACHES AND METHODS"	Journal of Organizational Change Management	https://www.emeraldgroupublishing.com/products/journals/call_for_papers.htm?id=8922	Full paper by November 2020
8th EUROPEAN CONFERENCE ON RENEWABLE ENERGY SYSTEMS - ECRES	PROJENIA R&D Ltd. Co.	https://www.ecres.net/	Full paper by 15 June 2020 Conference dates: 24-25 August 2020

Call for Papers

10th International Scientific Conference

"The Future of Global Business and Marketing: How will Smart Companies Deal with Challenges and Opportunities?"

11 November 2020, Maribor, Slovenia, Europe

Academics, lecturers, researches, scientists, practitioners, business people, entrepreneurs, and students, we invite you to submit your contributions, papers and panel proposals related to Marketing, Economics and Business Management.

Be an active part of the conference

The main purpose of the conference is to disseminate research results, exchange experiences and identify key issues, challenges and obstacles in the thematic areas of the conference. It aims to bring together business people, entrepreneurs, researchers and scientists to exchange and share their experiences and research results regarding the most recent innovations, trends, and concerns as well as practical challenges encountered and solutions adopted in the fields of Marketing, Economics and Business Management and their challenges and opportunities in the Marketplace.

We want to promote and deepen further cooperation and networking between researchers from different countries, from different research fields and at different levels of scientific and research careers, through only face to face interaction, but also through the world of online collaboration and online study.

Key note speakers will be:

Prof. John L. Stanton, PhD, University of Philadelphia, USA

Prof. Anders Parment, PhD, Stockholm Business School, Sweden

Assoc. Prof. Svend Hollensen, PhD, University of Southern Denmark

Prof. dr. Ilijana Petrovska, University of Stenden, Qatar.

Prof. Mirjana Pejić Bach, PhD, University of Zagreb, Croatia

[More information about the conference](#)

IMPORTANT DATES

Deadline for abstracts: April 10th 2020

Feedback on abstracts: June 10th 2020

Deadline for full papers: September 10th 2020

Conference date: November 11th 2020

Contact for authors Assoc. Prof. Dr. Tina Vukasović tina.vukasovic@net.doba.si

Knjiga: Primer izginotja slona

Avtor: dr. Edward de Bono

**Prevajalki: mag. Polona Vehovar in
mag. Nastja Mulej**

Lektorica: Mojca Osvald

Ilustrirala: Lara Hiti

Jezik: Slovenščina

Število strani: 98

Cena: 18.00 €

Kliknite [tukaj!](#)

Primer izginotja slona, otroška kriminalka Edward de Bono

Mlada ekipa pri razmišljanju uporablja veliko domišljije in usmerjanja zaznav. Njihova naloga je, da razmišljajo o tem, kdo je ukradel slona. Na začetku se zdi, da nihče nima razloga za to, kasneje pa se izkaže, da imajo vsi vpleteni motiv za krajo slona. Skupina 3G razvrsti motive, ki so sprva še nejasni, in določi sled, ki ji sledijo. Slon oteži zadevo tako, da se spet pojavi in ponovno izgine.

Mladi detektivi nenehno prilagajajo način svojega razmišljanja. Pogosto se ne strinjajo. Presenečenje na koncu pa ponuja popolnoma logično razlago nepredvidljivih dogodkov.

Odrasli lahko knjigo kombinirate z de Bonovim priročnikom [Naučite svojega otroka razmišljati](#) in istoimenskimi delavnicami ([tukaj!](#))!

ČAS ZA BRANJE KNJIG!

[Šest klobukov razmišljanja](#) | [Lateralno razmišljanje](#) | [Enostavnost v razmišljanju](#) | [Priročnik za pozitivno revolucijo](#) | [Kako imeti ustvarjalne ideje](#)

Izdan zbornik strokovnih prispevkov

Uredil: dr. Sebastjan Kristovič

Tehnično uredila: Zala Stanonik

Jezikovni pregled: Založba Pivec d.o.o.

Prelom: Tjaša Pogorevc s. p.

Tisk: Design Studio

Založba: AMEU – ECM, Alma Mater Press, 2020

CIP - Kataložni zapis o publikaciji Univerzitetna knjižnica Maribor 001(082)(0.034.2)

ZNANSTVENA konferenca z mednarodno udeležbo: Za človeka gre: prihodnost zdaj! (7 ; 2019 ; Maribor)

Dostopno na (URL): <http://press.almamater.si/index.php/amp>

Zbornik strokovnih prispevkov 7. znanstvene konference z mednarodno udeležbo Za človeka gre: Prihodnost zdaj!

Alma Mater Europaea – ECM je 15. in 16. marca 2019 gostila 7. znanstveno konferenco z mednarodno udeležbo *Za človeka gre: Prihodnost zdaj!* Na dvodnevem srečanju v Mariboru so spregovorili o aktualnih temah glede dolgoročnih trendov, od zdravja, podnebnih in demografskih sprememb, digitalizacije in novih tehnologij, migracij in urbanizacije, do spremenjenega življenjskega sloga. V Zborniku strokovnih prispevkov so objavljeni prispevki avtorjev, ki so sodelovali na konferenci. Zbornik vsebuje 50 prispevkov s področij socialne gerontologije, avtizma, humanistike, fizioterapije, vzgoje, psihoterapije in psihologije, zdravstvene nege in drugih.

In memoriam

Odšel je Taubi, ustanovitelj Katedre Mariborskih študentov

Večer v torek, 7. aprila 2020, objavlja, da je umrl Vlado Golob iz Medvedove ulice. Žal je to res, a treba je dodati nekaj, kar je po moji oceni njegov bistven prispevek za (vsaj) mariborsko visoko šolstvo in vso Slovenijo.

Pred skoraj 60 leti (marca 1961) smo namreč mariborski študenti prvih generacij na pobudo in pod uredniškim vodstvom Vlada Goloba, za nas Taubija, ustanovili prvi študentski časopis, KATEDRO MARIBORSKIH ŠTUDENTOV. Kot je kasneje ugotovil o svoji izkušnji eden od svetovno zelo vidnih »katedrašev«, prof. dr. Miroslav Rebernik, je Katedra nudila prostor za osebni in strokovni razvoj tistih mariborskih študentov, ki so zmogli več od dobrega študiranja.

Če na kratko omenim samo nekatere, se spomnim na mag. Martina Prašnickega, ki je z mnogimi sodelavci sestavil obsežen besednjak (okoli 5 tisoč besed) posebnosti govora iz območja pod Borlomo, z nami pa je (študent strojništva) urejal kulturno rubriko. Med tam objavljenimi avtorji je spoštovani pesnik Ervin Fritz. Med uredniki je bil tudi Ivo Vajgl, kasneje ambasador, zunanji minister in evroposlanec Slovenije. Iz poznejših generacij katedrašev zlasti izstopa pisatelj Drago Jančar, tudi človek svetovne slave. Omeniti bi kazalo še veliko katedrašev, ki so postali vplivni novinarji in drugih vrst strokovnjaki. A zdaj na kratko izražam spoštljiv spomin na Taubija.

Kdo ve, kaj bi bilo iz vseh nas brez Taubija in Katedre.

Zasl. prof. dr., dr. Matjaž Mulej,
Maribor

Definicija družbene odgovornosti

Kaj pomeni družbena odgovornost?

Najpogostejše se koncept družbene odgovornosti pri podjetjih pojavlja na področju ravnanja z zaposlenimi, vlaganja v skupnost (neprofitni projekti), sodelovanja s poslovnimi partnerji (dobaviteljske verige, družbeno odgovorni skladi itd.), odnosa do okolja (proizvodnja ekoloških izdelkov, ...), tržišča (marketing z razlogom, sponzorstva in donacije itd.). V praksi preveč izstopa dobroteljskost, ki je v resnici važen, a droben delček družbene odgovornosti podjetij in ljudi do pomoči potrebnih delov širše družbe.

Družbena odgovornost podjetij (def. EU, Zelena knjiga 2001) zajema štiri ključna področja:

- pošten odnos do zaposlenih,
 - okolja,
 - širše skupnosti,
 - na trgu (do kupcev, dobaviteljev...),
- + Nujno: dobro načrtovano in izpeljano vodenje.

Poleg te je Evropska Unija podprla smernice za družbeno odgovornost ISO26000:2010. Dokument navaja, da je družbena odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje.

Definicija DO po ISO26000:2010 je:

»Družbena odgovornost je odgovornost organizacije za vplive njenih odločitev in dejavnosti na družbo in okolje, ki skozi pregledno in etično ravnanje:

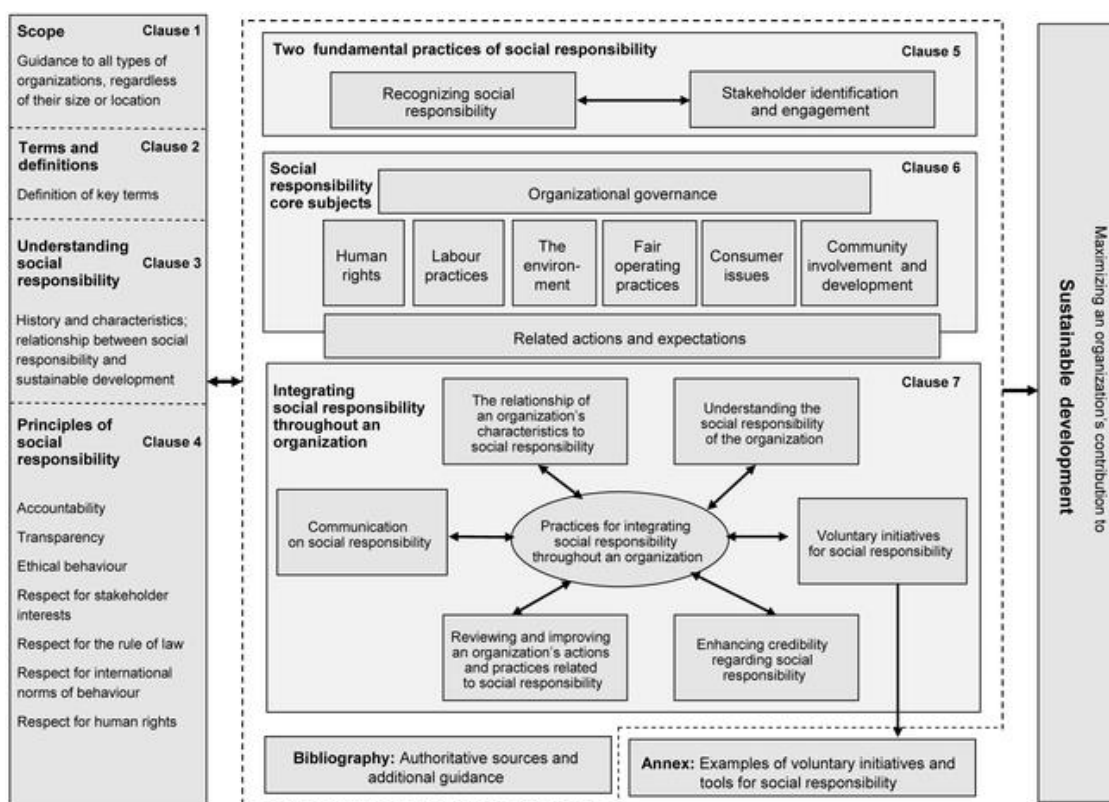
- prispeva k trajnostnemu razvoju, vključujoč zdravje in blaginjo družbe;
- upošteva pričakovanja deležnikov;
- je v skladu z veljavno zakonodajo in mednarodnimi normami ravnanja; ter
- je integrirana v celotno organizacijo in se izvaja v vseh njenih odnosih.

OPOMBA 1: Dejavnosti vključujejo izdelke, storitve in procese.;

OPOMBA 2 : Razmerja se nanašajo na dejavnosti organizacije v okviru polja njenih vplivov.«

Sedem osrednjih tem Standarda za družbeno odgovornost ISO 26000:2010: človekove pravice, zaposlovanje, okolje, etično ravnanje, pravice potrošnikov, vključenost v skupnost in razvoj, vse pa povezujejo celostni pristop, soodvisnost in dobro vodenje.

Več o ISO26000 lahko preberete na spletni strani: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:26000:ed-1:v1:en>

VABIMO VAS V

VODILNO SLOVENSKO ORGANIZACIJO ZA DRUŽBENO ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNI RAZVOJ PODJETIJ, NEVLADNIH ORGANIZACIJ IN USTANOV

Sodelujte pri sestavljanju mozaika znanja o
družbeni odgovornosti in njenem vplivu na raz-
lična področja našega življenja, dela in okolja.
Po svojih močeh se povežimo pri iskanju
rešitev in njihovem udejanjanju.

**K DRUŽBENI ODGOVORNOSTI LAHKO
POMEMBNO PRISPEVATE TUDI VI.**

**SODELUJTE Z NAMI,
POSTANITE NAŠI ČLANI!**

IRDO

Inštitut za razvoj družbene odgovornosti

Preradovičeva ulica 26, 2000 Maribor,

Tel.: **031 344 883**

e-pošta: info@irdo.si

Spletna mesta:

www.irdo.si

www.horus.si

www.model-m.si

www.irdo.si

IRDO

Inštitut za
razvoj
družbene
odgovornosti

***Mozaik znanja,
vrednot in sodelovanja
za več družbene
odgovornosti.***

